

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petištve za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petištva 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

CESAR SVOJIM NARODOM.

Cesar svojim narodom.

V Cesar je izdal sledeče lastnoročno pismo:

„Drugič so se vrbili dnevi, v katerih nas je nespravljivo mišljenje sovražnikov prisililo v vojsko.

Cepprav z boleščjo obžalujem človeštvu naloženo dolgo trajajočo trdo preskušnjo, Me vendar navdaja z velikim zadoščenjem pogled na težko borbo, ki vnovič opravičuje Moje zaupanje v nepremagljivo moč naše monarhije.

Vredni svojih sinov, ki, tesno združeni z armadami naših slavni zavaznic, junaško odbijajo vedno se ponavljajoče sovražne navale, izpolnjujejo Moji ljubljeni narodi tudi doma z visokim navdušenjem svoje dolžnosti v tako veliki meri, kakor to odgovarja velikemu in resnemu času. Vsi imajo krepko, mogočno voljo, da zmagamo, in za to doprinašajo z možato odločnostjo vsako žrtev, ki zahteva zasiguranje bodočega, častnega in trajnega miru. S pravim umevanjem vsega, kar se od njih zahteva v dobrobit države, prenašajo vse, utesnitve gospodarskega življenja, ki jih zahteva vojna ter na ta način onemogočujejo lokave nakane naših sovražnikov, ki imajo namen, načrtoma ogroževati obstoj mirnega prebivalstva.

Z vsakim posameznim, mojih zvestih državljanih, deli Moje srce po očetovski skrbi, ki jih prevzemajo na svoja ramena in prenašajo tako stanovitno, deli z njimi boleščjo za padle, bojazen za drage na bojišču, obžaluje motenje blagoslovljenega mirnega dela in občutno otežkočenje vseh življenjskih pogojev. Toda opirajoč se na vznesene izkušnje dveh let vojske, zrem s polnim zaupanjem v polagoma dozorevajočo bodočnost z osrečujočo zavestjo, da Moji vrli narodi v resnici zaslužijo zmago ter s trdnim zaupanjem, da jim milost in pravičnost božje previdnosti te zmage ne bo odtegnila.

V teh resnih, toda upolnih spominskih dnevih Me sili, da vnovič naznanim prebivalstvu, da Me navdajajo s ponosnim veseljem njegova nikdar pojenjača dejanja domoljubne požrtvovalnosti ter

da z hvaležnim srcem priznavam njegovo vrlo končni uspeh zjametjuče zadržanja.

Stürgkh Ir.

Franz Jožef Ir.

Vporaba vprežnih krav in rekviriranje živine.

Dobili smo sledeči dopis, ki ga je pisal kmet iz mariborske okolice:

V naši deželi je vpeljano rekviriranje goveje živine. Za vsako posamezno občino je določeno, koliko glav živine mora dati vsak mesec živinoprometnemu zavodu. Sprva je še šlo gladko. Bilo je toliko odvišne živine, da nihče ni godrnjal, ako mu je nakupovalec „zapisal“, da mora nekaj živine oddati. A sedaj je postala stvar drugačna. Jemljejo nam vprežno živino, naše edine in najboljše moči na posestvih. To je hudo! Zadnji teden je bil pri meni nakupovalec in mi je zapisal zadnji par volov in mi je rekel, da jih moram prve dni meseca avgusta oddati. Vprašam se, kako bom sejal letos ozimno, kako spravljati pridelke s strmih njiv na dom, kako vozil steljo in drva iz globokih grabnov v gozdu, kako gnoj na njive, kako bom odpeljal pridelke v mesto?

Prosim v imenu svojih kmetskih tovarišev in ubogih gospodinj, ki so same na obširnih posestvih, naj vojaške in politične oblasti vpoštevajo naš mučni položaj in naj izposlušajo, da se bo vsakemu kmetu pustilo vsaj en par volov. Z vprego krav pri nas ne bo šlo! Le pogledite! Saj imamo same bolj šibke krave. Kako bom oral z njimi v težki ilovnati zemlji, in kako vozil težke tovore? In še eno! Kaj bo z našim plemenom? Saj z brejimi kravami ne moremo delati. Krava, če mora prenaporno delati, rada zvrže in zopet je goveji zarod manjši. Upam, da se bo dala reč tako izpeljati, da naše kmetijstvo ne bo uničeno. Ali bi se ne dalo z rekviriranjem pričeti sedaj v drugih deželah, ki so še bogatejše glede goveje živine? Po mojem mnenju bi se v pokrajinah v ravnini lahko vzelo za 50% več živine kot v hribovitih krajih. V

ravnini se lahko s telicami in kravami ali malimi junčki mnogo lažje dela kot v hribovitem ozemlju z močnimi voli. Naj bi se to na merodajnem mestu vpoštevvalo.

Imam še dve želji. Zelo, zelo v naših krajih primanjkuje bikov-plemenjakov. V mariborskem okraju je več občin, kjer ni nobenega bika. Dolžnost merodajnih oblasti bi bila, da sedaj, ko se število živine z rekviriranjem tako močno krši, skrbijo tudi za goveji zarod. In kako je mogoče, da bi se število goveje živine pomnožilo, ako se bo na eni strani morala s kravami voziti in orati, na drugi strani pa je veliko pomanjkanje bikov.

To so moje želje glede rekviriranja živine.

Če pa se nam že voli vzamejo, naj bi se nam dalo konje, ki jih vojaštvo nujno ne potrebuje. To varne, hjaakerji in razne graščine dobijo vojaške konje, zakaj se jih ne bi dalo tudi nam ubogim kmetovalcem!

Cesarski namestnik grof Clary je glede vprašanja vprežne živine razposlal po deželi sledeči oklic. Naprošeni smo, da ga priobčimo. Oklic se glasi: „Svetovna vojna gre tretjemu letu nasproti. Naši hrabri vojakci morajo še nadalje imeti zadostno hrane. Najbolj praktična vojaška hrana je goveje meso. Obilna oddaja deželo težko zadene, toda mi ne smemo in nečemo pridrževati. Bilo bi greh našo živino skrivati. Poznamo število naših volov. Volovski mese je boljša vojna hrana, kakor kravje meso. Sosedne dežele imajo le malo volov in morajo oddati dobre in prav dobre krave za preskrbo armade. Toda mi lahko ohranimo skoro vsako dobro molzno kravo, kravo s teletom — in pleme, če damo vole. Vsa bodočnost reje leži v boljšem delu števila krav. Istim se mora kolikor mogoče prizanašati. To je možno le ako se oddajo voli. Ako storimo to, bo živinoreja dežele po vojni naprej prosperovala in prinašala dohodke. Ako pa prizanašamo volom, moramo žrtvovati dragocene krave, vničimo živinorejo in prizadenemo deželi za dolgo vrsto let velikansko škodo. Ne poslu-

LISTEK.

Slovenskoštajerski domobranc v dvadnevem boju z Lahi.

(Izvirno poročilo.)

Južnotirolske bojšče, 18. jul.

Ej, pa je zarožljala bela žena s še vedno ostrobrušeno koso in padale so glavice, padale palik travici pod koso spretnega kosca. Toda tokrat je sprejel Lah svoje plačilo in ponosno lahko trdimo, da smo mu bili tokrat sodniki mi, sinovi slovenskih mater, kar je pohvalno omenilo tudi poročilo našega generalnega štaba.

Ko je naš „vitezki“ nasprotnik zopet prišel malo k sapi, pričel je takoj misliti na osveto. Pa kako bi nam vrnil naložene mu latine? Pelota je popolnoma obupala ter si niti glave ne upa pokazati nad okopom. Konjeniki, ki so nas hoteli napasti, že leže par dni pred nami s svojimi konji, podobni grmadam drv. Kaj torej početi? In glej! Brihtna glavica je šla ter pustila čez noč navlečiti pred naš polk polno

topov vseh kalibrov, da so njih cevi štrlele in kazale na nas, kot prsti krvave osvete.

Poprej pa nam je poslal „kavalirski“ nasprotnik zračnim potom vpljudni opomin, da naj takoj zapustimo svoje postojanke, sicer nas zmlati brez vsakega usmiljenja v zemljo. Naj pa le poskus! In uspeh!

Tukaj naj sledi par odlomkov iz dnevnika, pisanega od nekega sobojevnika, ki je srečno preživel ta dneva. Med drugim opisuje topniški ogenj na našo postojanko z zaznamovanjem časa, kakor sledi:

Napočil je dan 11. julija, ki naj bi bil za nas sodni dan. Kraj, katerega sta imeli braniti dve (6. in 7.) stotniji pod vodstvom svojega stotnika, je bila gola, popolnoma kamenita reber, brez vsakega drevesa, brez vsakega grma, ki bi nas naj ščitilo pred sovražnim očesom, ki je zakopal 80 do 100 korakov tu pred nami. Komaj prične rdečiti jutranja zarja, že je mahoma goreči dan. Napravili so ga mnogi, rdečim trakom podobni bliski, ki se sipljejo iz laških topov ter rstresajo svojo svinčeno točo na nas. Zemlja se frese naokrog, kot prožno pero, pred strašauskimi vsadi 28 cm granat. Kot bi odprli vse vetrne zatvornice, tuli, žvižga, poje in brenči po zraku, ki je poln tramov, kamenja in skalovja, katero mečejo neprenehoma laške granate naokrog. Naši fantje pa leže mirno, oklepač kratki nož z desnico, vedoč, da

pride še tudi za nje čas dela. Ali tokrat je trajalo dolgo, poprej ko so topovi potihnili. Celi dan 11. in 12. julija je trajal Vidov ples in zdelo se nam je, že, da ne misli nikdar nehati ter resno izpolniti svojo grožnjo. Ali proti večeru dne 12. julija potihne mahoma. Sovražne patrolje so pričele previdno tipati naprej proti našim postojankam. Par šrapnelskih strelav iz naših topov in nekaj ročnih granat jih je poglano takoj v beg, Lah se se takoj osvedočili, da nas še ni pokončal njih ogenj ter so ponehali. Ob polnoči pa nas je nadomestil oddelek drugega pešpolka. Mi pa smo bili odpoklicani.

V dokaz, da so znala vpoštevati hrabrost omenjenih stotnij tudi višja poveljstva, služi dejstvo, da se jih je vzelo za par dni v ozadje. Sveža kopelj in sveže perilo, obilna hrana z vinom in drugimi dajili, ki so bili stotnijama za to delo nakazani, so vrnili poprejšnjo veselost in zvečer so odmevali pod smrečjem veseli glasovi domačih slovenskih pesmuc na tujih tleh.

Častništvo obeh stotnij pa se je vsedlo krog veselo presketajočega ognja med smrekovimi vršaci in kmalu se je vrstila pesem za pesmijo. Velikastno se je mešalo vmes turobno ubiranje kitare, katere glasovi so se zgubljali v jasno, zvezdano noč s poslednjimi zvoki pesmi:

„Šumi, šumi gozd zeleni . . .“

Sajte onih, ki odsvetujejo! Oni svetujejo po mišljenju in svetujejo slabo, ker od tega bi imeli škodo vsi, vsa dežela in vsak kmet! Obrat sedanjega težavnega vojnega časa zagotovimo kljub temu, da oddamo polagoma vole. Mi vprežemo za vsakega oddanega vprežnega vola menjaje po dve kravi; zatoorej moramo začetni učiti krave vpregati takoj v celi deželi; ne čakajte dotlej, da se voli odvzamejo! Vpregajte že sedaj poleg volov krave in velike telice! Krave se lahko navadijo vleči, lažje kakor voli. Tretji že dobro vlečejo. Krave se dajo bolje voditi kakor voli. V lahki vpregi grede tudi hitreje. Da se mleko kolikor le mogoče malo oškoduje, se naj vpregajo krave pri težkem delu samo poldnevno: torej namesto enega vola cel dan, po eno kravo pol dneva. Po prvem tednu uka dobi krava zopet več mleka. Le pri težki vpregi na njivi izgubi naučena vprežna krava povprečno 1 tretjino mleka. Za težko vprego se sedem mesecev in dalje noseče živali ne smejo vpregati. Pred vpreganjem odžagajte rogove končine in prirežite kravam parklje. V Švici, na Tirolskem in na Solnograškem se uporabljajo skoro za vse poljedelske vprege krave; za oranje, vžigjenje, košnjo, dovažanje in odvažanje; te krave dajo vendar mnogo mleka, so pri tem zdrave in prinašajo lepa teleta. Tamkaj je prav malo vprežnih volov. Mi bomo storili, kar je mogoče, da omejimo oddajo volov na najpotrebnejšo množino in da jih kmalu razdelimo — toda zabraniti te oddaje ne moremo in ne smemo! Čas je preršen in zahteva te žrtve. Samo onemu se bo prizanašalo do zadnjega, kinimano benih nadomestnih živali (konj, mladih volov, vprežnih krav), ali si jih ne more priskrbeti. Kdor pa zna z voli voziti, stori to tudi prav lahko s kravami in telicami. Vse je samo navada in če se poizkusi — lažja, kakor si mislimo. Pomagajte torej vsi in začnite povsod takoj! Pozneje bomo od sedanjega naraščaja mladih volov imeli zopet dovolj volov.

Iz tega namestnikovega oklica je posneti, da se bo posestniku, ki ima n. pr. samo en par volov, samo eno kravo in poleg nje samo mlado, drobno živino, z oddajo volov prizanašalo. Kakor hitro pa ima kdo dve kravi ali poleg krave večjo telico ali bika, bo moral vole oddati. Kdor torej poleg enega para volov nima nadomestne vprežne živine, naj se v slučaju, da se mu hoče odvzeti zadnji par volov, skliče na oklic cesarskega namestnika št. 2-1263-6-16, ki je nabit po vseh občinah.

Kako bo letos z žitom in moko.

Glede popisovanja in oddaje žita, uporabe moke itd. krožijo letos različne vesti, ki po večini ne odgovarjajo resnici. Mi smo se obrnili do merodajne oblasti in smo od tam dobili sledeče podatke.

Popisovanje žitnih zalog.

Ker je žito letos ravno tako zaseženo kakor lani, se bo tudi letos vršilo popisovanje žitnih zalog. Popisovanje bo letos dvojno: 1. začasno in 2. splošno. Ko se žito zmlati, bo moral posestnik sproti pri občini naznaniti, koliko žita je namlatil. Občina bo morala voditi posebne knjige, v katerih se bo sproti zaznamovalo, koliko žita se je pri posameznih posestnikih namlatilo. Jeseni, ko bo vsa mlačev gotova, se bo vršilo splošno popisovanje žita, kakor l. 1915. Popisovanje bodo zopet vršili zaupniki po občinah in sicer s to razliko, da bo letošnje popisovanje mnogo natančnejše kot lansko leto.

Mlačev.

Cesarska namestnija je s posebnim odlokom odredila, da se mora mlačev do gotovega roka opraviti. Natančnejše o tem pozneje. Ako komu primanjkuje mlatičev, lahko zahteva od okrajnega glavarstva, da mu da delavskih moči (vjetnike ali vojake) na razpolago, da se more mlačev izvršiti. Ako posestniki sami ne morejo pravočasno izvršiti mlačev, lahko glavarstvo odredi prisilno mlačev. Oblastva namerava jo mlačev tako urediti, da bodo v občini, kjer večina posestnikov svojega žita ne bo do gotovega roka zmlatila, poslala oddelke vojaških mlatičev s stroji, ki bodo po celi občini od hiše do hiše vse žito zmlatili. Posestniki, ki imajo mlatilne stroje, bodo morali dati iste tem mlatilnim skupinam na razpolago. Ti mlatiči, kakor tudi voditelji parnih mlatilnic se od okrajnega glavarstva zaprisežejo, da bodo v svoje zapiske natančno zapisovali, koliko je kateri posestnik namlatil žita. Da ne bo treba tujih, nepoznatih mlatičev, je najbolje, da se vsaki posestnik z mlačvo kolikor le mogoče podviza.

Županstva bodo morala mlačev nadzorovati in vsak teden sproti poročati, koliko žita se je v tednu namlatilo. To določilo bo težko izvedljivo. Mnogi de-

lavec gre mlatiti žito edino še za to, ker dobi kakor plačilo žito; raditega bodo kmetje še veliko težje dobili mlatiče. Nadalje pa bo tudi naznanilo o vspehu mlačev izredno težavno. Ob tej priliki opozarjamo posestnike, da naj gledajo, da kolikor mogoče z domačimi ljudmi opravilo mlačev in da si doma skrbno zapisujejo, koliko žita in sicer po posameznih vrstah so namlatili in naznanili pri občini, da pozneje pri splošnem popisovanju ne bodo kaj drugega ali drugače pripoznali.

Oddaja žita.

Za vsako osebo je določeno, da sme vporabiti, ali zavžiti dnevno: osebe, ki imajo opraviti z žetvijo in mlačvo in sicer samo do 1. oktobra 1916 500 gramov žita ali 400 gramov moke, sicer pa za osebe, ki opravljajo težka (kmečka) dela skozi celo leto vsak dan 366 gramov žita, ali 300 gramov moke; za vse druge pa 240 gramov žita ali 200 gramov moke. Za seme se sme računati od letošnje žetve: pšenice 20%, rži 20%, ječmena 20%, ovsa 20%, koruze 10%, ajde 20%, prosa 20% in fižola 10%. Ko si si torej napravil račun, koliko žita rabiš za prehrano družine do nove žetve, koliko boš rabil žita za seme, lahko prečuniš, koliko imaš žita za oddati.

Vzamimo primer: Pri hiši je deset ljudi. Za od 1. avgusta do 1. oktobra sme teh 10 oseb, ako opravljajo žetvena dela, porabiti 300 kg žita, od 1. oktobra do 31. julija približno 1100 kg, torej skupno za celo leto okroglo 1400 kg žita (fižol ni štet). Pridelal pa si n. pr. 700 kg pšenice, 400 kg rži, 300 kg ječmena in 1100 kg koruze. Od tega si smeš sedaj odračunati pšenice za seme 140 kg, rži 80 kg, ječmena 60 kg, koruze 110 kg. Pridelal si skupno 2500 kg žita, za hrano in seme ga pa rabiš 1790 kg. Oddati ti ga torej moral približno 700 kg. Tako in enako računaj in ne boš imel nobenih sitnosti pri rekviriranju.

Krmiljenje z žitom.

Pri mlačvi, oziroma čiščenju žita smeš napraviti največ 5% zadnjega žita, katero smeš slobodno pokladati živini. Koruzo lahko dajaš v poljubni množini kot krmilni priboljšek svinjam in drugim domačim živalim; ječmena se sme porabiti eno četrtino celoga pridelka za krmo živini, to seveda smeš, pri gornjem računu vzeti v poštev in toliko manj ječmena oddati.

Kako bo z mlini?

Štajerska cesarska namestnija bo določila letos tudi strogo nadzorstvo pri mlinih. Lastnik žita bo smel svoje žitne zaloge dati le v tisti mlin v zmletje, kateri bo od oblasti določen. Vsak gospodar bo dobil od okrajnega glavarstva posebno karto za mlin. Na tej karti bo natančno določeno, koliko žita vseh vrst sme za dobo dveh mesecev zapeljati v mlin. V mlinu se bodo vodili natančni zapiski. Oblasti se baje pečajo tudi z mislijo, da bi se nadzorovalo mletje žita na domačih mlinih (žrmljah). Da bi se žrmlje „zapečatile“ ali odpravile, kakor se govori, je prazna bajka. Upamo, da bodo kmečki in delavski prijatelji storili potrebne korake, da se mletje na domačih mlinih ne bo omejilo ali otežkočilo. Mi bomo v našem listu že pravočasno glede zadeve z mlini naše bralce poučili.

Opetovano pa opozarjamo, da mlinarji za zmletje ne smejo jemati merice, ampak plačilo v denarju in sicer od pšenice (za 100 kg) 2 K 80 v, ječmen in rž 2 K 50 v, za koruzo 2 K 60 v. Če zapelješ 100 kg pšenice v mlin, ti mora dati mlinar za to vsaj 78 kg moke, 17—19 kg otrobov, 3—4 kg pa se računa za razprašenje.

Oves se ne sme zmleti.

Oves se ne sme zmleti in ne pokladati drugi živini razun konjem in sicer enemu konju na dan 1 kg. Ves oves, kar ga pridelovalec ne rabi za seme, in za konje, se mora oddati.

Razloček med prostovoljno in prisilno oddajo.

Cesarska namestnija je izdala naredbu glede rokov, kako se naj žito ponudi vojno-žitno-prometnemu zavodu. Ti roki za oddajo so sedaj prostovoljni. Kdor pa najpozneje do 31. januarja ne bo oddal vsega svojega odvišnega žita, se ga bo po oblasti v to prisililo. Najbolje je, da se žito, ki se ga bo itak moralo oddati, takoj dene posebej in žito, ki je za dom in seme, tudi posebej.

Čas mlačev in oddaje.

Štajersko cesarsko namestništvo je izdalo novo naredbu, ki določa časovne dobe, do katerih mora biti izvršena letošnja mlačev ter biti oddane odvišno žito vojno-žitno-prometnemu zavodu. Kmetje morajo žito letošnjega pridelka zmlatiti v določenih rokih, ki so za razne kraje za prvo tretjino pridelka različni in sicer se določa, da mora biti zmlačen ječmen in rž med 15. avgustom in 30. septembrom, pšenica, pira, napolica, proso, oves, grašica in soržica med 15. septembrom in 31. oktobrom. Prva tretjina se bo morala ponuditi vojno-žitno-prometnemu zavodu med 15. avgustom in 30. septembrom. Druga tretjina se bo morala oddati eden mesec pozneje, tretja tretjina pa za dva do tri mesece pozneje.

Tozačevnd se določa: V mestnih okoliših Maribor, Celje in Ptuj, v sodnijskih okrajih celjska okolica, Ormož, Lipnica, Ljutomer, Maribor, Čmurek, Gornja Radgona, Brežice in Sv. Lenart v Slov. gor. mora biti izvršena zmlačev ječmena in rži in sicer: prva tretjina vsega letošnjega pridelka do 15. avgusta 1916, druga tretjina do 15. septembra in ostanek do 15. decembra 1916.

Pšenica, pira, napolica, proso, oves, grašica, soržica: prva tretjina vsega pridelka do 15. septembra 1916, druga tretjina do 15. oktobra 1916 in ostanek do 15. januarja 1917.

V sodnijskih okrajih Arvež, Nemški Lonč, Kozje, Vransko, Sevnica, Marenberg, Rogatec, Šmarje, Šoštanj, Laško, Slov. Bistrica in Slovenjgradec: rž in ječmen: prva tretjina vsega letošnjega pridelka do 31. avgusta 1916, druga tretjina do 30. septembra 1916 in ostanek do 31. decembra 1916. Pšenica, pira, napolica, proso, oves, grašica in soržica: prva tretjina vsega letošnjega pridelka do 30. septembra leta 1916, druga tretjina do 31. oktobra 1916 in ostanek do 31. januarja 1917.

V sodnijskih okrajih Konjice in Gornjigrad: rž in ječmen: prva tretjina vsega letošnjega pridelka do 30. septembra 1916, druga tretjina do 31. oktobra 1916 in ostanek do 31. januarja 1916. Pšenica, pira, napolica, proso, oves, grašica in soržica: prva tretjina vsega letošnjega pridelka do 31. oktobra, druga tretjina do 30. novembra in ostanek mora biti zmlačen ter odvišno žito oddano do 31. januarja 1917.

Iz mest na deželo!

Na Nemškem so dali na tisoče mestnih otrok poštenim kmetiskim družinam na kmete, ker je v mestih veliko pomanjkanje in silna draginja. Revez ne more izhajati v teh razmerah; ubogim otrokom se že kar na obrazu pozna, da precej stradajo. Če se jim da mala denarna podpora, si ne morejo za te bore vinarje skoro prav ničesar kupiti. Na kmetih pa še ni taka zadrega. Velikih zalog ob tem času seveda ni na deželi, toda za silo je še vsega živeža zadosti. Le delavcev zelo primanjkuje. Otroci morajo opravljati težka moška dela. Prav lahko bi prevzeli k mizi še kaknega mestnega dečka, ki bi pomagal na polju in doma pri lahkih delih. Tudi ženske bi dobile tu na kmetih lahko zadosti dela in s tem potrebno hrano, le delati bi bilo treba. Tako bi spoznali mestni otroci kmetске težave, bi si utrdili zdravje, se navadili dela, kar bi jih utrdilo za poznejši poklic in jim dalo pravo značajnost.

Tudi pri nas bi se prav lahko otroci revnih družin iz mest spravili na kmete, saj je znano dobro srce naših kmetiskih mater. Delavcev pa res potrebujemo.

Po mestih pohajkuje tudi sedaj v vojskinem času vse polno brezposelnih, delazmožnih ljudi, ki raje trpe pomanjkanje, nego da bi prišli za kako kmetisko delo. Seveda je bolj prijetno v mestu lenobo pasti, kakor cel dan v solnčni vročini delati.

Primerno bi bilo za sedanji čas, da bi oblasti stopile osebam, ki brez vsakega dela pohajkujejo po mestih, odločno na prste in jih poslale na deželo pridelovati živež. Seveda bi bil s temi prisilnimi delavci v mnogih ozirih velik križ, ker bi jim ne dišalo naporno delo in tudi priprosta hrana ne, a spoznali bi vsaj, koliko truda in znoja mora kmetič prestati, — predno pridelava za se in za mesta dovolj živeža.

Pridelovanje domače detelje v vojnem času.

Tesno je danes že za marsikaj in s pomanjkanjem narašča draginja. Že ni dobiti za drag denar najpotrebnejših stvari in vedno hujša bo še ta zadrega.

Kmetovalec toži zlasti o pomanjkanju tehnik krmil, za katera bi moral dati kravo iz hleva, da bi te le vzredil. Vprašanje je le, ako je bilo tega tudi treba? Odgovor pravi da ne! Se je dobiti namreč mlevskih odpadkov (otrobov itd.) za primerno ceno, le pobrigati se je treba zanje. In z mlevskimi odpadki, kar jih je še, četudi bolj za zabelo, se da izhajati za silo v urejenem kmetijskem gospodarstvu, ako pridelava doma dovolj dobrega sena, zlahtne detelje in sočnih okopavin (krompirja, korenja, pese, repe itd.).

Sploh je velika zmotna, ako se pripisuje prevelika važnost novodobnim tržnim močnim krmilom za vzrejo in rejo živine. Saj je pri nas še nekaj vzornih kmetijskih gospodarstev, v katerih se ni porabilo do zdaj niti za pest teh nadomestnih močnih krmil in vendar so njihovi hlevi še vedno polni dobro rejene živine in mastnih svinj. V teh gospodarstvih se obrača seveda posebna skrb travnikom in pridelovanju njivske krme, ki se lahko v mnogih ozirih meri s tečnostjo raznovrstnih industrijskih krmnih odpadkov, s katerimi se poplavlja v poslednjih časih krmni trg.

Važno je v sedanjih časih zlasti pridelovanje domače detelje, ki po svoji redilnosti prekaša marsikatero močno krmilo. Domača detelja daje izvrstno, svežo in suho krmo ter v zvezi z okopavinami prav lahko nadomešča vsakovrstna močna krmila. Zato bi bilo želeli, da bi se naši kmetovalci lotili pridelova-

nja domače detelje v večjem obsegu vsaj dotlej, da se ne povrnejo zopet navadni časi, in plesnivih močnih krmil jim ne bo treba dokupovati za težko prislužen denar.

Treba pa je uračevati, da je deteljno seme že silno drago in, kakor vse kaže, ga v prihodnje ne bo tako lahko dobiti. Zato bi bilo prav, da bi kmetovalci pridelali potrebno deteljno seme doma. Sploh pa se vsled zaprtja mej pridelovanje semenske detelje iz vrstno izplačuje tudi za prodajo. Naša semenska detelja je dobrega slovesa in se lahko proda.

Za seme se pušča navadno detelja druge košnje in sicer na takih prostorih, kjer ni previsoka in tudi ne pregosta, ker inace kaj rada poleže. Detelja je zrela, ko porjave in se posuše njene glavice, ter je n'eno seme trdo in rumenkaste ali pa rumenkastovijolčaste barve. Ko je detelja zrela, se jo požanje, posuši in omleti.

Na 1 hektar se pridelava 3 do 5 meterskih stotov deteljinega semena, ki je pri sedanjih cenah očisteno vredno 1800 do 3000 K.

Ravnatelj Turk.

Rusko bojišče.

V Bukovini in Karpatih nič posebnega. Med Kolomejo in Bučacom napadajo Rusi naše postojanke pred Stanislavom. Mesto Brody so dne 28. julija Rusi zasedli. Z veliko silo so se navalili Rusi severno-zahodno od mesta Brody čez državno mejo in silijo proti Lvovu, ki pa je baje izven nevarnosti. Ob velikem ovinku ob srednjem Stohodu smo se umaknili za nekaj kilometrov nazaj. Rusi pošiljajo nove ogromne čete v Volinijo. Huda bitka se vrši tudi na severu med mestoma Baranoviči in Riga.

Na gališko bojišče je došlo več tisoč Turkov, ki bodo v zahvalo, da so naši pomagali Turkom, se borili proti Rusom.

Odločilna borba v Galiciji.

V vzhodni Galiciji in v Voliniji divjajo na celi črti, od Pruta do Stohoda, krvave bitke. Ruske armade so po velikih pripravah zamahnile k odločilnemu udarcu. Boji morda še niso dospeli do vrhunca, toda trdno se smemo nadejati, da se Rusom navzile njihovi premoči, njihovi srditosti in brezobzirnosti njihovih navalov tudi tokrat ne bo posrečilo, doseči prvih glavnih ciljev njihove velike ofenzive, ki so označeni z besedami: Ogrsko, Stanislav, Lvov in Kovel.

V Karpatih.

V Bukovini in Karpatih je zadnji čas razmeroma mirno. Pri Kirlibabi so naši vrgli Ruse, ki so prodrli do sedla Prislop na ogrska tla, nazaj v Bukovino. Pri Jablonici se je vršilo le nekaj manjših prask.

Proti Stanislavu.

Po večtedenskem odmoru je prešla armada generala Lešickega dne 28. julija na svojem desnem krilu (severno od Kolomeje) k napadu. Navalila je na naše postojanke med Choćmierzom, jugovzhodno Tumača in Monasterzyse ob Koropiecu. Noč in dan so se ponavljali siloviti ruski sunki, ne da bi se sovražniku posrečilo, doseči večje vspehe. Ob Koropiecu je bil popolnoma odbit, južno od Dnjestra so ga naše čete v petek ustavile na naši drugi obrambni črti red Tumačem in ga v soboto odbile tudi pri Molodilovu (16 km južno Otinije). Dne 30. in 31. jul. so Rusi ljuto napadali našo fronto zapadno od Bučaca. Ruski naval južno in severno od Dnjestra proti zahodu je naperjen proti mestu Stanislav.

Mesto Brody v ruskih rokah.

Rusko uradno poročilo z dne 28. julija pravi, da so ruske čete isti dan (28.) zavzele ob 6. uri 30 minut mesto Brody v Galiciji. V mestu, ki je šteloprepri 20.000 ljudi, je ostalo le kakih 600 oseb.

Ali je Lvov v nevarnosti?

Ogrski list „Pester Lloyd“ javlja iz vojnega stana o usodi Lvova: Če se je tudi deloma zmanjšalo naše posestno stanje, se glavno mesto Galicije ne nahaja v nevarnosti. Če bi prišla nevarnost, bi to vojno vodstvo prebivalstvu pravočasno naznanilo, kakor je to storilo tudi o Brodyju. Armada ima sree za prebivalstvo in bo poskrbela, da ne bo nihče presenečen. Če bo potrebno, se bo pravočasno naznanilo in sicer rajši 14 dni prej kot 24 ur prepozno.

Pri Brodyju.

Ernst Bregar iz Trbovelj, sedaj topničar pri c. kr. težkem topniškem polku št. 1, nam piše iz Galicije:

Že štiri tedne se nahajamo v bližini mesta Brody. Sedaj se lahko včasih malo pozabavamo. Dne 4. julija smo priredili veselico za sprejem našega novega baterijskega poveljnika, katere se je tudi naš generalmajor udeležil. Pri tej bateriji smo ljudje od vseh narodnosti. Zato smo morali zapeti na željo generala v vseh jezikih. Prvi so zapeli Nemci, potem Ogrji, za njimi Rumuni; Čehi so zapeli češko himno „Kje dom je moj.“ Ker je general tudi rodom Čeh, je pel zraven Čehov kot navaden vojak. Nazadnje pridemo na vrsto mi Slovenci. Čeravno najmanjši po številu, ali vendar smo zapeli navdušeno našo slovensko cesarsko pesem „Bog ohrani, Bog obvari.“ A ko smo končali, je rekel general, da Slovenci najlepše zapojejo in je nas pohvalil. Malo pozneje, po dobri večerji in pri žlahtni kapljici vina, so se razlegale vesele pesmi v pozno noč, ne meneč se za Ruse, ki so nas menda tudi poslušali. Niti eden strel ni padel tisti večer proti nam. Drugi dan so nas pa začeli prav prijateljsko pozdravljati in sicer s šrapneli, ki pa k sreči niso naredili pri nas nobene škode. Ta prijazen pozdrav smo pa takoj obilo zavrnili z našim svincom.

V Voliniji.

Zelo obširni in mogoče še ljutejši boji, kakor v Galiciji in Bukovini, so se vršili na volinijski fronti. Od Stobihve ob Stohodu do Berestečka ob Stiru je divjala v soboto, dne 29. julija, srčita bitka, katere potek je za Ruse povsem neugoden. V petek se je bilo sicer Rusom posrečilo, potisniti nemško središče pri Tristenu čez Stohod nazaj, toda vspehi je brez važnejšega pomena. V soboto so se umaknile naše in nemške čete iz ostrega kolena, ki ga tvori reka Stohod med Janovko—Ugli—Kašovko, na ravno črto Kašovka—Janovka. Naša fronta je bila tam ostro izbočena proti vzhodu in Rusi so nas napadali od severa in od juga, tako da je general Linsingen moral fronto umakniti, da je bila črta izravnana. Dne 30. julija pa so naše čete prešle celo k protinapadu in so južno od kraja Stobihva vrgle Ruse krepko nazaj. Vjetih je bilo pri tem 2000 Rusov.

Rusi se pripravljajo za tretjo zimsko vojsko.

Rusko časopisje objavlja prve sklepe Rusije za tretjo vojsko po zimi. Vlada je razdelila dobavo streliva za dobo od oktobra 1916 do aprila 1917: na Japonsko bo zopet odpadlo 450 milijonov rubljev.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču se od zadnjega našega poročila ni zgodilo nič kaj pomembnega. Na soški in koroški fronti večinoma samo artilerijski boji. Edino pri trdnjavi Paneggio (južnovzhodno od Tridenta ob državni meji) se vrše že 14 dni spopadi z menjačo se srditostjo. Italijani trdnjave ne morejo dobiti v roke. Na vzhodni tirolski fronti napadajo Lahhi naše postojanke pri Tofani, a tudi brezuspešno. V dolini Pozina in pri gori Monte Zebio so prešli naši k vspešnim protinapadom. Dne 27. julija je naše zračno brodogojstvo z bombami napadlo več italijanskih mest. Italijanski ministrski predsednik Boselli je obiskal fronto, kar italijansko časopisje smatra kakor predznak bodoče velike italijanske ofenzive.

Italijani podpolkovniku Turudiji.

Zagrebske „Novine“ pišejo: Podpolkovniku Turudiji so poslali Italijani listek, da bodo dne 1. avgusta v Grgarju, naj jim pripravi kosilo. Vojaki so odgovorili: Naj poskušajo priti. Spečemo jim paro, pa ne v Grgarju, ampak že pri Plaveh.

V krvavem ročnem metežu z Lahhi.

Južno bojišče, julija 1916.

Maščevanje smo prisegli kletemu sovragu, zemlje lačnemu, od katerega smo bili kot poizvedovalna patrulja od vseh strani obkoljeni, skozi katerega smo si morali, da se rešimo sramotnega vjetništva, z bajoneti izsiliti izhod, ali pa častno umreti pod bodali razkačenih, maščevanja željnih Lahov, ki so padali vsled naše skupne brambe s strašnimi ranami na vse strani. Prihajali so vedno novi oddelki in naše stališče je bilo naravnost obupno.

Bližnjo višino, ki je nudila vse ugodnosti vojskovanja, ki so jo pa imeli Lahhi v posesti, smo si hoteli osvojiti. Vsled tega smo morali biti natančno poučeni o sovražniku, da ga moremo vspešno od desne strani in s primerno močjo napasti, ne da bi sami imeli preveč izgub. V ta namen je bila poslana poizvedovalna patrulja, sestavljena iz samih neustrašnih, smelih mož, ki so, smrt prezirajoč, se prijavili prostovoljno, hoteli se izkazati sposobne, da vstrajajo v vsakem kritičnem položaju. Pod poveljstvom izbornega poveljnika je odpotovala v mraku naša patrulja, previdno vporabljač vse vojne zvijače. Saj se ni šlo le za njeno usodo, temveč za usodo celih oddelkov. Od kamena do kamena, počasi a vstrajno naprej, ne zmeneč se za nad glavami brenčeče krogle, ki so se s čudnim šumom izgubljale mogoče še

brez učinka tam nekje v daljavo. Tako se priplazimo do z nizkim grmičevjem obraščenega griča, ki je bil po našem mnenju od Lahov zaseden. Razviti v rojno črto pošljemo dva moža naprej. Odprtihi oči in treznega duha je bilo treba; na levi in desni strani sem slišal šepet tovarišev, ki so se za vsak slučaj pripravljali Bogu ter se v duhu poslavljali morda od svoje žene ali matere.

Bleda svetloba žarometov razsvetli za hip okolič, deset korakov spredaj se premakne vejica grma, skozi katerega moli odprta cev sovražne puške. Prednja dva moža planeta od strani na nič slutečo sovražno stražo, ki je bila v hipu razorožena, obupno kliče na pomoč, dokler ji nismo na primeren način ustavili glas. Vendar je bilo že prepozno. Kot hijene so se vsuli Lahhi iz svojih skrivališč, katere smo v svetlobi žarometov natančno spoznali ter se tako polastili vseh za nas važnih sovražnikovih skrivnosti, ki nam je hotel onemogočiti vrnitev. Naše geslo je bilo: Nazaj ter tako rešiti važno sovražnikovo skrivnost, ali pa častno umreti ter plačati svojo smrt kolikor mogoče drago, kot se spodobijo slovenskemu vojaku. Kaj mi je bilo v tistem trenutku na misli, res ne vem, kakor ne ve menda nobeden izmed nas; vedeli smo le eno: da moramo sedaj udariti in roke so krčevito grabile po bodalih, ker puške vsled gnječe nismo mogli več rabiti.

Na sovražni poziv „Roke kvišku!“ zasadi naš poveljnik, enoletni prostovoljec deseterik Ivan Stibler, bodalo v prsa najbližje stoječemu Lahu, ki se mrtel zgrudi na tla. Noži so se zablskali, v naših rokah, jeklo je udarjalo na jeklo in se je khalo pri odbijanju. Vršila se je obupna borba. Mož proti možu. Odločevala je le spretnost in pogum. V silni premoči nismo obupali, saj poznamo Lahe-zajce. V trenutku, ko je padel prvi Italijan, se zgrudi naš poveljnik, izognivši se zvijačno proti njemu naperjenemu udarcu, a ostali kot blisk poderemo vsak enega Lahha na tla, skušajoč se umakniti za skalo ter si tako zavarovati hrbet. Lahhi so za hip onemeli, a se potem z vso besnostjo vrgli z „Avanti!“—klici na nas in zopet se je zablskal nož v naših rokah. Polastila se nas je bojna blaznost. Nikdo ne verjame, kaj je človek v takem trenutku zmožen. Gorkost sovražne krvi smo čutili na obrazih, ki nam je zalivala oči in nam jemala pogled. „Sekaj! Kolji!“ smo se vspodbujali, ko so nam začele roke omahovati.

V tem kritičnem trenutku se razpoči šrapnel tu nad našimi glavami, ki povzroči smrt našega groznega razburjenja, katero smo izrabili za svoje umikanje, ki se nam je brez izgub posrečilo. Na podlagi naših poročil se je še isto noč od naše stotnije izvršil napad, katerega posledica je bila, da smo končno zasedli sovražno višino. Vjeli smo tri stotnije Lahov s pripadajočimi častniki vred. Nam pa ni izostala javna pohvala od poveljnika.

Kaj ne, takih junaških dejanj so zmožni samo vojaki južnostajerskega 26. domobranskega pešpolka! — Jurij Plevnik.

Z laškim strelivom nad Lahe.

Iz laškega bojišča se nam piše:

Ko sem se nahajal od mesta Asiago več kilometrov v stran proti jugu v rezervnih pozicijah, pa sem si ogledoval lepe italijanske gozdove. Res nisem si mislil, da bi Italijan imel take gozdove v takem kamenitem svetu, kjer bi rastle smreke in hoje do 30 metrov visoke in še več. Sovražnik se je nahajal na visoki hriba, kjer se je bil ustavil v svoja dobra betonska kritja. Naši so imeli svoje postojanke v sredi hriba in mi smo bili za rezervo. Od tam je Lah s tiste visočine tako grozno streljal, kakor bi se toča vsula in večina s samim dum-dum, da je kar pokalo okoli nas, ko se je zadela krogla ob drevo. Tudi nekaj kanonov je privlekel polentar od nekod ter metal granate in šrapnele proti nam, imel pa je slab cilj. Pozdravljala ga je tudi naša artilerija in sicer kar z njegovim lastnim strelivom in mu prizadela prav ogromne izgube.

Zgubil sem tudi jaz dobrega tovariša, desetnika Franca Petek, doma iz Konjice. Sovražna krogla mu je šla čez prsa in mu vzela življenje. Bil je že četrtočkrat v boju. V Galiciji si je zaslužil Irabrostno kolajno II. razreda in bronasto. Na Doberdobo si je zaslužil srebrno kolajno I. razreda in tukaj mi je večkrat dejal: „Si moram zaslužiti še zlato.“ Sovražna krogla mu je vzela mlado življenje. Bila sva celih pet mesecev skupaj kot dobra prijatelja, oba pri eni stotnji, ali sedaj hrabri junak počiva v laški zemlji. Bodi mu tuja zemljica lahka!

Nekega dne je priprfotala laška 15 cm granata in treščila tik mojega kritja v tla in kosci granate so zleteli v kritje. Razstrelbe ni bilo prave, ker je granata padla na mehek svet. Drugače bi gotovo bila vse kritje raznesla. Nahajali smo se tam štirje zmiraj skupaj. Na tistem sem zahvalil Boga, kako čudežno Bog človeka obvaruje. Zatorej zaupanje v Boga in zmiraj človek srečo ima.

Pozdravljava vse somišljenike! Poddesetnik Valentin Čelofiga, doma iz Brezul pri Mariboru, in Franc Vidovič, četovodja, doma iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju.

Naši domobranci vjeli 1200 Lahov.

Slovenski fantje nam pišejo:

Bilo je v pretečenem tednu. Neki dan proti jutru so Lahhi prišli kar v kolonah do naše postojanke.

Seveda mi vrli in hrabri slovenski junaki 26. domobranskega pešpolka se nismo vstrašili groznega laškega navalca ter smo jih kolikor mogoče potolkli. A kar jih je ostalo, smo pa vlovili. Bilo jih je okrog 1200. Ti so se nas tako bali, ko smo jih tirali z nasajenimi bajoneti pod našo vlado, da nekateri niso mogli od prevelikega strahu iti. Tudi Italijani se nas tako bojijo kot svoje dni Rusi.

Prisrčne pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ pošiljamo fantje iz velikonedeljske okolice: Ivan Kosi, Sen. Vrh, Velika Nedelja; Rudolf Majcen, Hum pri Ormožu; Otmar Perko, Maribor; Hutinski Alojzij, Ormož.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču traja angleško-francoska ofenziva ob reki Sommi že tri tedne z nečuvno, strašansko silo še nadalje. Med rekama Ancre in Somme si stoji poldrugi milijon mož nasproti. V tej tritedenski bitki se je posrečilo Angležem in Francozom zavzeti 90 kvadratnih kilometrov ozemlja. V tej največji svetovni bitki so obojestranske izgube velikanske. Iz Anglije so odposlali na francosko bojišče 30.000 strežnic, ki bi naj stregle ranjenim vojakom. To veliko število najboljših razsvetljuje velikanske angleške izgube. O Verdunu ni nobenih posebnih poročil.

Grobišče ob Sommi.

List „Berliner Tageblatt“ piše: „Izgube so ob Sommi na obeh straneh silno velike. Pokrajina ob Sommi je francosko grobišče, tako strašno veliko, kakor v dolinah Moze pred Verdunom. Francozi pa tega nočejo uvideti in vidijo samo Nemce, da umirajo Eden njihovih voditeljev jim je dal tolažbo: Nemci so kakor zastrupljene podgane, ki pri svojem norrem zadnjem beganju semintja ne vedo, kjer bodo umrli, pred Verdunom, na Ruskem ali ob Sommi.“

Trideseti zračni napad na Anglijo.

V noči od 31. julija na 1. avgusta je vspešno napadel oddelek nemškega zračnega brodograja London, glavno mesto Anglije, in vzhodno angleško morsko obalo. Nemški zrakoplovci so metali bombe na utrdbe in vojaške naprave in so se vrnili vsi nepoškodovani.

Pred Solunom.

Pred Solunom se razvija precej živahno gibanje. Dne 27. julija in naslednje dni je prišlo pri mestu Vođena na železniški progi Solun-Bitolj zahodno od Soluna do več manjših bojov, katerih so se udeležile tudi srbske čete. Bolgarske čete so napad četverosporazumovih čet odbile. Grčija je umaknila iz vzhodne grške Macedonije vse svoje vojaštvo. Četverosporazumove čete so zasedle večji del grško-macedonskega ozemlja.

Turška bojišča.

Na turških bojiščih je prišlo zadnje dni do večjih dogodkov. Turki so se zadnje dni na Kavkazu, in sicer na levem krilu ob Črnem morju morali umakniti pred rusko premočjo in so morali izprazniti mesta Baiburt, Gümüşhane in vazo trgovsko mesto Erzingjan južno od Trapecunta.

V zahodni Arabiji je izbruhnila vstaja. Angležem se je namreč posrečilo podkupiti turškega upravitelja te pokrajine, Hussein-pašo, in poglavarje zahodno-arabskih plemen. Središče vstaje sta za mohamedance največji svetišči Meka in Medina. Velika turška armada koraka proti upornikom.

V Tripolitani so Turki iztrgali Italijanom vse važnejše postojanke, le ozek pas ozemlja ob morski obali je še ostal v italijanski oblasti, tako, da je Tripolitania za Italijo izgubljena.

V zahodni Perziji je prodiranje turških čet vspešno. Ruske čete so morale zapustiti vso zahodno Perzijo in se umikajo proti vzhodu.

Turčija je poslala del svojih čet na avstrijsko-rusko bojišče.

Pred dnevi je najela Turčija v Nemčiji posojilo v znesku pol milijarde.

Rumunija se je odločila.

Razburjenost na Rumunskem se je poglobila, kar je najboljši znamenje, da smo ustavili rusko prodiranje v Galicijo in Bukovino. Rumunski kralj in merodajni politiki so zapustili Bukarešto. Rumunija se je torej odločila, da še ostane nadalje nepristranska. Kot odgovor na to odločitev je Rusija prepovedala, da bi se izvažal premog na Rumunsko.

Italija in Nemčija.

Italija še sedaj ne bo napovedala Nemčiji vojske. Zunanji minister Sonino se je baje izrazil, da je Italija vojno napoved le odložila, ker hoče imeti proti Rumuniji močno orožje v rokah. Rumunija bi nastopila proti četverosporazumu, ako bi Italija napovedala Nemčiji vojsko.

O miru.

Miru nasproti.

Član ruskega državnega sveta, Vasiljavič piše v „Rječi“, da se vojska brezpogojno bliža svojemu koncu. Povdarjal je, da tega ne govori samo iz lastnega prepričanja, temveč na podlagi tega, kar je opazil v Londonu, Parizu in posebno v Rimu, kjer je želja po miru največja. Seveda ne more imenovati še nobenega roka, toda tudi na Ruskem so merodajni krogi že siti vojske.

Sv. Oče otrokom.

Sv. Oče je dne 30. julija v Rimu sprejel 3000 rimskih otrok kot zastopnike vseh onih otrok, ki so bili ta dan pri sv. obhajilu za mir. Kardinal vikar Pompili je prebral udanostno pismo na Sv. Očeta, ki je odgovoril v daljšem govoru. Njegovo prošnjo na vse evropske otroke, da naj na žalostno obletnico v obilnem številu prejema sv. obhajilo, so pred vsem uslišali rimski otroci. Sv. Oče se je večkrat vpraševal, ali tisti, ki so daleč proč od bojišča, živijo v duhu krščanske in primerne spokornosti in ali se znajo varovati pred zapeljivostjo življenja. V svojih mislih in nadah se je papež zatekel k nedolžnosti otrok kot k najmočnejšemu sredstvu, da izprosi božjo pomoč. Zaman je bilo doslej njegovo opominjanje, da naj narodi odložijo orožje in da naj po poti pameti in pravičnosti poiščejo mir, ki more končati to človeško klanje. Sv. Oče želi, da človeška družba napravi konec sovraštvu in se zopet posveti delu miru in sprave. Sv. Oče pa ne sestavi nobenega načrta, kako naj se to zgodi, ker se boji, da bi njegovi predlogi njegovim sinovom, katere vse enako ljubi, ne bi znali biti vsem enako ljubi. Zato samo ponavlja svoje želje in njihovo izdajo prepušča Vsemogočnemu, katerega zastopa v izvrševanju pravičnosti, usmiljenja in odpuščanja. Vsemogočni bo premislil in odločil z nameni ljudi, da se človeški rod zopet napravi na pot k Najvišji dobroti. Sv. Oče je pozval otroke, da naj dvignejo oljčne vejice, znamenje miru, in je blagoslovil otroke.

Naše žrtve za domovino.

Dne 23. julija je sporočil bojni tovariš, da je njegov zvesti, najboljši prijatelj Ivan Velnar iz Obreža pri Središču žrtvoval svoje mlado življenje s 25 leti v borbi proti Italijanom, začet od laške granate. — Umrli je dne 23. junija 1916 Jožef Benko v bolnišnici na Tirolskem v Briksenu. Rajni je bil kmet v Destincih pri Sv. Urbanu nad Ptujem. Zapušča neotolajljivo ženo z žalujočima sinoma, kojih je starejši tudi na tirolski bojni črti, ter hčerko, Bil je miroljuben sovaščan. Blag mu spomin, lahka mu tuja zemlja! — Kakor smo izvedeli, sta umrla vsled zadobljenih ran narednik Ivan Brus iz Podvinci pri Ptuj in pešec Ivan Dokler iz Celja. Prvi je bil od kraja vojne zmrl na bojnem polju, mladenič najlepših let, ud Marijine družbe in odlikovan za nevstrašenost in hrabrost s srebrno kolajno II. vrste in z bronasto kolajno. Bila sta oba zelo priljubljena med tovariši in zelo mirnega obnašanja. Naj jima bo tirolska zemlja lahka. Najglobkejšo sožalje vsem starišem in znancem v imenu vseh žalujočih prijateljev Ivan Vihar, računski podčastnik. — Dne 12. julija je padel v najlepših letih v boju zoper verolomnega Laha Albin Pribožič. Vsi rajhenburski Orli in člani Marijine družbe, ki se stojijo krepki v hudem boju, bodo to pretresujočo vest z žalostjo sprejeli, v svojih molitvah pa se spominjali blagega in tihega, a za krščansko prepričanje vnetega mladeniča. Obetal nam je tudi zaradi svojega dobrega glasu lepo pomoč pri pevskem zboru, pa božja previdnost ga je vzela v zbor boljših pevcev, ki prepevajo v nebesih slavo Bogu. — Padel je na italijanskem bojišču dne 22. maja Martin Klokočevnik v Spitaliču. Bil je tudi naročnik našega „Slovenskega Gospodarja“. — Došla je žalostna novica, da je padel na italijanskem bojišču dne 12. julija začet od sovražne granate, priden mladenič Blaž Firer od Sv. Vencesa pri Slov. Bistrici, star komaj 22 let. — Iz laškega bojišča je pisal vojni kurat, da je dne 21. maja padel junaške smrti desetnik Franc Lešnikar iz Žusma v najboljši dobi 26 let, začet v prsa od sovražne krogle. Bil je priden mladenič. — Padel je Franc Škoberne, poddesetnik, doma iz Žusma. Bil je v cvetu mladosti, star še le 26 let. Žrtvoval je svoje življenje dne 6. junija za našo ljubo domovino. — Slava vsem padlim slovenskim junakom!

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Vlč. g. Josip Ozmeč, župnik v Ljutomeru, je imenovan za dekana ljutomerske dekanije. — V vojno službo je kot vojni kurat vpoklican č. g. Pavel Vesenjaj, kaplan v Selnici ob Dravi. — Prestavljena sta č. gg. kaplana: Martin Erhatic od Sv. Antona v Slov. gor. k Sv. Benediktu v Slov. gor. in Peter Pavlič od Sv. Benedikta v Slov. gor. v Loko pri Zidanem Mostu. — Nameščen je č. g. novomašnik Kotnik Ivan kot kaplan pri Sv. Antonu v Slov. gor.

Odlikovana slovenska vojaška duhovnika. Častno znamenje Rdečega križa III. vrste z vojno dekoracijo je bilo podeljeno č. g. Ernestu Terstenjak, sedaj c. in kr. profesorju na kadetni šoli v Inomostu, v priznanje odličnega službovanja kot divizijski župnik pri 8. divizijskem poveljstvu na bojnem polju. Č. g. Terstenjak je tudi imejitelj duhovnega zaslužnega križca na belo-rdečem traku. — Enako odlikovanje je dobil tudi vojni kurat na severnem bojišču č. g. Franc Kren, kateri ima tako sedaj že dvojno odlikovanje, namreč: duhovniški zaslužni križec in častno znamenje Rdečega križa z vojnim okrasom.

Lep zgled višjih častnikov. Premurske „Novine“ poročajo: „Škafar Matjaš, četovodja pri kav. diviziji, nam naznanja, da je njuva divizija po teških časih zdaj par dni daleč od vojnega hrupa na počitki. Po prestanih velikih bojih se je ta divizija naselila v enoj maloj vasi. V tej vasi je bila preprosta cerkva, a vendar je podvojeno veselje nujda zmučenim vojakom. Prvo so živili pri nogah ljube Jezusa, koga so vsako nedelo lahko molili pri sv. meši, drugo pa v tistem lepem zgledu, šteroga so prameši videli. Vsako nedelo sta pri meši dvorila dva višjiva častnika od generalnega štaba, grof B., husarski polkovnik in konjeniški mešter, adjutant generalštaba. Te drugi je ranjen, z obvezanov glavov ministrivao, kaj je vseh nazočih srec globoko genola.“

Molitve v vojni dobi so bile v starem času ostro odrejane in sicer jih je sam cesar odredil in če je bilo bojišče še tako oddaljeno. Tako je bilo tudi za Maksimilijana I. Njegova naredba leta 1566 se je tako glasila: „Kakor smo že davno na avgšburškem dvoru naročili, ukazujem i zdaj, da se na Dunaju in tudi po raznih drugih avstrijskih deželah ter v kraljevini Češki ter v mejni grofiji Moravski, odredba izpolnjuje in smo v ta namen odredili zvonjenje. Kdor bo slišal zvonjenje, naj pade na kolena, prosi Boga, da se skrajša srd božji, da nam nakloni nebo zmago, kakor se glasi molitev, ki smo jo nalašč za to dali spisati in natisniti. Molitev naj vsakdo, ki le zna brati, pobožno bere. Vrh tega imajo duhovniki vsak petek, kadar bo zvonilo, prirejati ljudem v cerkvi kratke pridige o sv. pokori, kakršno smo tudi na svojem dvoru ukrenili. Po pridigi ima biti slovesna sv. maša in morajo biti med sv. mašo vse trgovine zaprte. Naposled odrejam, da se v teh žalostnih časih ne vršijo nobene veselice, ne ples, ne javni večeri (za vojsko s Turki). — Tako se je tudi zgodilo. V petek so bile cerkve vse polne vernikov. Ko je zvonilo, je vse molilo — doma, na njivah, v cerkvah in v delavnicah.

Slovenec s Pohorja vjel s tremi tovariši čez 50 Lahov. Iz bojišča se nam piše dne 27. julija: Naš rojak Friderik Herič, doma iz Ruš, je bil odlikovan za izvanredno hrabrost s srebrno hrabrostno kolajno I. vrste. S tremi možmi je zajel čez 50 Lahov in zavzel pri tem še tri nepoškodovane sovražne topove. Čestitamo vrlemu Rušanu! Pozdrave pošiljajo: Tanker in drugi.

Pri nas gore šele zdaj zelenijo. Z italijanskega bojišča se nam piše: K nam še le zdaj prihaja zeleni plašč narave, zato se počutimo tudi mi tembolj sveže. Nam mladim slovenskim črnovojnikom korajža tako zlahka ne upade. Kljub vsem težavam in velikim nadlogam prav dobre volje uganjamo vsake vrste burke. Zapijemo si po domače kako slovensko pesem, posebno ono: „Slovenski fantje saj smo mi!“ Najprisrčnejše pozdrave vsem cenjenim bralcem našega „Slovenskega Gospodarja“ pošiljajo: Fr. Milnarič iz Negove pri Radgoni; Franc Lapuh iz Brežic ob Savi; Alojzij Mešl iz Soštanja; Franc Valenčak iz Kozjega; Jakob Šijanec iz Ljutomera.

Koliko podpore gre invalidu. Ako je postal vojak invalid, t. j. za vsako delo popolnoma nezmožen, dobi od vojaške oblasti okrog 63 kron podpore mesečno. Njegovi družini se pa zaradi tega podpore ne sme ustaviti, samo pri mesečnih izplačilih mora prinesiti od županstva potrdilo, da delanezmožnost invalidova še traja dalje.

Okrajni pomožni odbori. Po naročilu domob. ministrstva so pri vseh okrajnih sodnih ustanovah okrajni pomožni odbori, ki imajo nalogo, da pomagajo družinam vpoklicanih do njih pravic. Ako na pr. vzdrževalne komisije odklonijo prošnje za podporo, naj se žena ali drugi člani družin obrnejo na ravnost na „Okrajni pomožni odbor pri c. kr. okrajni sodnji“. Ako je n. pr. potrebna pritožba na upravno sodišče, mora isto podpisati advokat ali pa tak okrajni pomožni odbor, sicer je neveljavna. Za mariborski sodni okraj je načelnik tega pomožnega odbora sodni svetnik gospod Sterger, c. kr. okrajni sodnja.

Naši dragonci na ruskem bojišču. Pišejo nam: Sprejmite mnogo iskrenih pozdravov iz ruske bojne črte od slovenskih strelcih dragoncev polka št. 5. in sicer od štajerskih, kranjskih in primorskih irablih slovenskih fantov, ki se še vedno zdravi in veseli borimo za našo domovino. Mi se tudi hočemo zvesto bojevati, dokler bo tekla po naših žilah rdeča kri. Rihter Anton, doma iz Dobrne pri Celju; Peter Pahor iz Opatjegasela pri Gorici; Grlj Ivan, doma iz Harij pri Ilirski Bistrici na Kranjskem; Alojzij Belingar, doma na Krombergu pri Gorici; Flis Jos. iz Dobriške vasi pri Prihovi; Franc Čuček iz Podvine pri Ptuj; Franc Plečko, doma od Sv. Martina; Jožef Sterlep iz Kamnika; Mihael Krajnc, doma iz vasi Dravci pri Ptuj; Franc Holcapfel, doma z Ledinek pri Sv. Ani na Krombergu; Luka Kodrič iz Pragarskega; Ivan Peperko, doma iz vasi Senovica, Smarje pri Jelšah; Franc Lipožnik od Sv. Lovrenca nad Mariborom.

Potnična uradnikom. Državnim uradnikom se je zvišala potnina za 50 odstotkov. Ker se vsem zvišuje in daje doklade, zato se morajo pač tudi kmetu pripoznati razlogi, ki ga silijo, da podražuje svoje pridelke.

Pogrešajo se: Janez Muršič, domobranski pešpolk št. 26, 4. stotnija, vojna pošta št. 48, se pogreša od septembra 1914. Boštjan Muršič, pešpolk št. 87, 9. stotnija, vojna pošta št. 73, se pogreša od 26. avgusta 1914. Ako kdo kaj ve, naj naznani očetu: Jakobu Muršič v Sobotnici, pošta Možganjci. Stroški se pornejo.

Potni listi. Mariborsko okrajno glavarstvo naznanja: Prošnje za izgotavljanje potnih listov, podaljšanje potnih listov in za slučajna vojaška potovalna dovoljenja se morejo prijaviti od oseb, ki so pristojne ali stanujejo zunaj mariborskega območja, pri c. kr. okrajnem glavarstvu Maribor le od 9. do 11. ure popoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Po polne liste, za katere se je prosilo v dopoldanskih urah, more se priti navadno istega dne ob 1/6. uri popoldne. Vojaška potovalna dovoljenja dospejo, kakor že znano, še le približno v osmih dneh. S seboj je prinesiti izpričevalo o stanovanju in o pravosti (zadržanju) od občine, domovnice, neprilepljeno najnovejšo sliko (fotografijo) in kolek za 2 K; posli pa samo za 30 v.

Novi novci iz železa. V tem tednu bodo začeli izdajati nove 20vinarske novce iz železa. V promet jih bodo spravili okrog 40 milijonov komadov. V glavnem novem uradu na Dunaju so kovali vsak dan 600.000 komadov novih novcev iz železa, 120.000 komadov 10vinarskih novcev iz novega srebra, 150.000 komadov srebrnih kron.

Niklasti novci pridejo iz prometa. Finančno ministrstvo je izdalo odredbo, ki določa, da ostanejo v prometu niklasti 20vinarski novci samo do dne 1. januarja 1917, ter da pridejo v promet že dne 3. avgusta t. l. novi 20vinarski novci iz železa.

Katera zelišča se nabirajo v avgustu. — Hrast. Mlado listje in skorja mladih debel in vej se rabi za hrastov čaj. Krepi srce, ustavi krvavenje, posebno pri krvavenju čreves in želodca, učinkuje izobno pri krvavi grizi, pri driski, proti škrofulozni, pri katarju sapnika in mehurja. Vzemli sorazmerno 30 gramov skorje na 750 gramov vode in jo na pol skuham. Vsako drugo uro vzemi po 1 jedilno žlico. Stare zeliščne knjige pravijo: Hrastova skorja v mleku oparijo učinkuje proti vsakemu strupu. — **Zvezdnica** (Stellaria media). Čaj je krasno sredstvo proti pljučnim boleznim; razrahljuje in odpravlja slez, se rabi proti bruhanju krvi, pri hemoroidih, učinkuje pri zasiljenju ledvic in mehurja. — **Ranjek**, uročnik (Anthyllis vulneraria). Stročna rastlina se deva in obkłada na rane. Čaj na posušeni rastlini se rabi za umivanje in obkloadanje ran. — **Lesičjek** ali parkelj (Lycopodium clavatum). Se nabirajo v iglastih gozdnih in na prodastih tleh. Seme se nabira avgusta in septembra in se rabi zmleto v moko za ranjena mesta na koži. Čaj pri kamnu v mehurju, mehurjem katarju, driski, revmatizmu in krčih. Homeopatje rabijo rastlino proti vsakovrstnim kožnim boleznim. — **Borovnice**. Sok, pomešan z vodo, je izvrsten za grgranje pri katarju v sapniku in goltancu in pri vnetju dlesna in ustni gnilobi. — Kaj pa imajo na Pohorju meseca avgusta? Zakaj se pohorski zeliščar ne oglasi?

Gospodarske novice.

Zaradi trgovine s krompirjem v ptujskem okraju. Ptujsko okrajno glavarstvo je določilo, da smejo v ptujskem glavarstvu, sodni okraj Ptuj, kupovati krompir le oblastveno določeni nakupovalci, kakor: Rosenfeld, Sonnenschein itd. Kdor hoče krompir prodati, pa še mora to naznaniti okrajnemu glavarstvu, ki še le potem odredi, komu in kam se naj proda. Iz teh določil naraščajo velike težave za posestnike krompirja, kakor tudi za konsumente v okraju. Nikjer ni določeno, kje smejo delavci in majhni posestniki kupovati krompir. Menda je od glavarstva mišljena kupčija tako, da delavec iz Sv. Lovrenca ali iz Sv. Janža na Dravskem polju mora iti k Rosenfeldu ali Sonnenfeldu, da pri njem kupi potrebni krompir, katerega bi lahko kupil doma pri svojem sosedu ali delodajalcu. V mariborskem okraju

nem glavarstvu, kjer spretne roke promet z živili vzorno urejujejo, je samo izvoz krompirja prepovedan, trgovina v okraju pa je dana na prosto, kar se nam zdi zelo pametno. Ker nam prihajajo iz ptujskega okraja različna vprašanja, svetujemo, da se županstva obrnejo do cesarske namestnije s prošnjo, da se preuredijo te določbe.

Prodaja malih prascev. Vprašajo nas, ali je za male prasce (prasce-dojnike, odlojke) nastavljena najvišja cena in kako drago se smejo praseta, ko se „odstavijo“ od prasice, prodajati. Prasci, stari 5—6 tednov, se smatrajo kot godni za oddajo. Nekdaj so se taki prasci prodajali po 4—10 K 1 komad. Danes pa, ko se je cena svinjam precej zvišala in je pomikanje svinj ponekod zelo obšutno, so se tudi cene za odstavljenе prasce dvignile. V mariborski okolici se taki prasci prodajajo komad po 30, 50, 80 in celo 100 K, kakoršno je pač blago. Po mnenju kmetijskih strokovnjakov so te cene za sedanjí čas primerne. Kakor izvemo, so se na mariborskem sejnu prodajali prasci po 60—80 K in dosežaj nihče ni bil radi navijanja cen klican pred sodnijo. Za svinje pod 60 kg ni določenih najvišjih cen in se torej lahko prosto prodajajo, seveda se ne sme prekoračiti cene, ki jo razsoden človek z ozirom na kakovost in težo živali spozna za primerno, kajti če bi se prasci prodajali res predrago, lahko prodajalec kljub temu, da ni najvišjih cen za prasce, pride pred sodnijo radi navijanja cen. Uradno določenih najvišjih cen pa ni. Cene so določene le za prasce, katere se mora vsled kake kužne bolezni zaklati in sicer za deželno pleme 3 K 85 v 1 kg in za žlahtno pleme 4 K 65 v 1 kg. Tako odškodnino plačuje dežela in država. To pa ni nikaka podlaga za cene plemenskim prascem, ker se tudi za veliko (okuženo) živino plačuje odškodnina, ki niti od daleč ne odgovarja današnjim sejmskim cenam.

Čuvajte svinje! V nekaterih občinah Spodnje-ga Štajerja se je pojavila svinjska rdečica, ki leto za letom pomori veliko število svinj. Razširjenje te kužne bolezni bi letos tem hujše zadela vsakega posameznika, ker so svinje zelo drage in jih že primanjkuje. Dobro sredstvo proti rdečici je cepljenje. Ker pa primanjkuje živinozdravnikov, je letos splošno cepljenje svinj nemogoče. Radi tega rabimo druga sredstva, da preprečimo rdečico. Glavno je snaga. Svinjake večkrat splakni s svežo vodo. Korita se pa naj vsak dan umijejo. Stene svinjakov vsak teden obeli z apnenim beležem. Dajaj svinjam večkrat pit svežo vodo. Dajaj h krmi večkrat Glauberjeve in tu di grenke soli. Med dnevom jim dajaj večkrat sveže trave in detelje. Svinje naj bodo kolikor le mogoče mnogo na prostem. Pripravi jim jamo za kopanje. A če opaziš pri kaki svinji sumljive znake bolezni, jo takoj odstrani od drugih svinj, hlev pa razkuži z apnenim beležem. Oseba, ki opravlja bolne živali, naj ne pride v dotiko z zdravimi svinjami. Najbolje je, da takoj pokličeš živinozdravnika.

Prasice bo na Ogrskem vlača po najvišjih cenah rekvirirala.

Oddaja jaje v brežiškem okraju. V brežiškem okraju je odrejeno, da morajo župani rekvirirati za okrajno glavarstvo gotovo število jajc. Ker pa kure sedaj le malo nesejo in župani niso strokovnjaki v nakupovanju in pošiljanju jajc, za to nastajajo velike težave. Na različna tozadevna vprašanja odgovarjamo, naj se župani obrnejo z vlogami na c. kr. namestnijo ter prosijo, da se ta odredba, ki je v drugih glavarstvih ni ali vsaj ne v taki obliki, prekliche.

Sladkor za vkuhanje sadja. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa: Ker se za sedaj ni posrečilo zasigurati potrebne množine sladkorja za vkuhanje sadja, se določa, da so sladkorne kartice za vkuhanje sadja veljavne za meseca juli in avgust samo za dobavo polovice tiste množine sladkorja, na katero se glase, druga polovica sladkorja za vkuhanje sadja se pa bo dobila na dotične sladkorne kartice še le od meseca septembra naprej.

Kako dobro pripravimo meso domačih zajcev. Ta navedemo dva najnavadnejša recepta. 1. Zajčja juha. Zajec se zreže na 4—6 kosov in s preklano mu glavo, sreem, pljuči in jetri vred v mrzli vodi pristavi. Preden zavre, se pridene nekoliko peteršilja, zelene, 1 čebulo in 1 lavorov list. Soliti je po potrebi. Zakuha se riž ali drobno narezana zelenjad (grah, korenjče, šparglji, kolerabice, posamezno ali pomešano). Z ozirom na starost živali naj se kuha meso pol drugo do poltretje ure. — 2. Pečenka. Hrbet in stegno se nasoli in peče v vroči masti. Med pečenjem je meso treba polivati z juho ali vreto vodo (spočetka), pozneje s svinjsko mastjo, ali pa pečenko večkrat obračati. Gotova pečenska se da s sokom vred na mizo, pride pa se posebej kislični pire ali pa se sok odcedi in se iz istega in raznih zelišč ali iz gob napravi istoimenska polivka.

Za bramorje (Knochenfraß), gnojenje ob kosti in prisad je staro zdravilo zeleno listje bele lilije. Nek časopis prinaša vest, da je pri neki ženski nastala potreba odrezati nogo, ker je pritiskal prisad. Jutro drugega dne je bilo določeno za operacijo. A zvečer je prišla znanaka, ki je ovila bolno nogo z zelenimi listi lilije. Ko je prišel zjutraj zdravnik, je našel bolnico, ki ni spala že tri tedne, spečo, otok

na nogi je bil splahnjen, na ranjenem kraju, kjer se je bil začel prisad, je bila iztekla množina materije. Noge ni bilo treba rezati.

Hmelj. V pretekli dobi se je poprodala na trgu v Zalcu večja množina tujega hmelja po 60 do 70 K ra 50 kg. Na Češkem računajo, da bodo imeli letos tamkaj komaj srednje dobro hmeljsko letino. Vsled ugodnejšega vremena v zadnjem času se tudi stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini vidno zboljšuje.

Žrebci za poljedelska dela. V Ormožu in v Ljubljani se bo oddalo za Slovenski Štajer večje število žrebcev za poljedelska dela. Komur primanjkuje vprežne živine, naj se obrne na okrajno glavarstvo in naj prosí, da se da žrebe. Vojaška oblast prepusti žrebce samo začasno in sicer do mesca januarja. Dne 8. januarja morajo biti žrebci zopet na svojem mestu.

Bakrena galica. Okrajni zastopi so dobili te dni zadnjo pošiljatev bakrene galice in sicer dobijo 10% od naročene množine. Tako so vinogradniki dobili letos samo 57—60% galice, ki so jo po zimi naročili.

Sartelj je pri Slovencih, Čehih, na Gornjem in Nižjem Avstrijskem, po Tirolskem znano in spoštovano pečivo. Ogrski Slovenci mu pravijo „buhta“, t. j. „Bog da“, Moravci ga nosijo pri svatbah od gosta do gosta, da položi nanj svoj dar, pri štajerskih Slovencih ima šartelj častno mesto pred poročenici: ko se razhaja svatovska družba, razreže starašina šartelj med prepevanjem stare obredne pesmi in da vsakemu gostu svoj kos, gosti odpevajo na vsako kitičico: „Rež' te ga, rež' te ga, oče starašina!“

Razne novice.

Ziva zgorela. V petek, dne 28. julija, med 4. in 5. uro popoldne, se je v Ljubljani na Rimski cesti v hiši gospe Paichlove zgodila strašna nesreča. Gospa Rožica Plantarič, rojena Poklukar, hči pokojnega kranjskega deželnega glavarja dr. Josipa Poklukar, je na samovaru kuhala mleko za svojega otroka. Ker se ji je zdelo, da špirit v samovaru ne bo zadoščal, ga je iz steklenice dolila. Pri tem se je pa vnel špirit v steklenici, katera je z velikim pokom eksplodirala. Ves goreči špirit je zletel na gospo Plantaričevo, tako da ji je začela goreta obleka po celem telesu. Uboga gospa se je tako prestrašila, da je, vsa v plamenu, zbežala na dvorišče in obupno klicala: Gorim, gorim! Sostanovanci so ji sicer prihiteli na pomoč, a bilo je že prepozno. Na gospej je zgorela vsa obleka, sama pa je bila tako strašno ožgana, da je meso kar v kosih viselo od nje. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico, kjer so se pet ur trudili, da bi ji ohranili življenje, a je bil ves trud zaman. Gospa Plantaričeva je po nepopisnih bolečinah umrla. Pokojnica je bila vzorna mati in izredno delavna gospodinja. Zapustila je troje otročičev, njen soproj se pa nahaja v vojni službi.

Danski kralj skoro utonil. Dne 28. julija je danski kralj Kristijan pri svojem poletnem gradu Marselisborg vozil sam v čoln-jadrnici po morju. A silen veter je čoln prevrgel in kralj se je komaj obdržal za rob čolna. Še le po dolgem času so opazili, v kako mučnem položaju se je kralj nahajal. Rešil ga je lekarniški pomočnik Madsen. Kralj je bil zelo utrujen in preplašen, a se je kmalu zopet dokaj okrepčal.

Smodnišnica in mesto zletelo v zrak. Dne 30. julija t. l. je v bližini severno-ameriškega mesta Kuminan na majhnem otoku Tom-Island zletela v zrak tamošnja velika smodnišnica z mestom vred. V zrak je zletelo 400 hiš, 24.000 težkih in 200.000 lahkih granat, 30.000 zavojev inanterijske municije, 42 tisoč ton sladkorja, poldrugi milijon kilogramov nasoljenega svinjskega mesa in čez 450 oseb, ki so bile večinoma usmrčene. Razstrelba je bila tako grozovita, da so jo slišali v petih ameriških deželah. — Škoda znaša 60 milijonov dolarjev.

Silna vročina v Ameriki. Iz Novega Jorka poročajo, da vlada v Ameriki, posebno pa v Novem Jorku samem, tako grozna vročina, da v mestu vsak dan umrje 30 do 40 ljudi za solnčnico.

Strela ubila 40 ovac. Pri gorski vasi Partenkirchen na Bavarskem se je pasla čreda ovac. Nenadoma je zablistnilo in strela je udarila v čredo ovac. 40 ovac je strela ubila. Meso ubitih ovac je bilo popolnoma nezavžitno, ker je močno smrdelo po žveplu.

Zmota. Tri starejše gospe, ki so se zelo zanimala za dobrodelna društva, so obiskale v svoji gorečnosti neko poboljševalnico za ženske, ki so prišle iz ječe. Oskrbnik jih pelje najprej v sobo, kjer sta sedeli dve ženski. Ena izmed gospej ju pogleda in šepetne oskrbniku na uho: „Kakšna hudodelska obraza! Kdo sta ti dve ženski?“ — Oskrbnik: „To je sprejemna soba, to sta moja žena in hči.“

Kdo krađe? Vsako jutro je bil v vili ob gozdu kreg in krik: Pekovski deček je prinesel v žakijču

žemljice in je obesil žakliček na kljuko. Tako se je godilo in ponavljalo več let vsako jutro in nikdar ni manjkalo ničesar, tisto leto pa je izginila vsako jutro iz žakliča žemljica. Pek se je zagviševal, da de-va vedno isto število, deček je trdil, da on ne krade, saj ima žemlje doma. Torej je sumil drug drugega, in vse se je kregalo. Gospodar se je del na opazovanje in kaj je videl? Veveričica je priskakljala raz drevo, ko je bil odšel pek, ozrla se je, odvezala zelo spretno žakliček, vzela žemljico in smuk na bližnjo drevo.

Dopisi.

Maribor. Sin tukajšnjega prvega državnega pravdnika poročnik Herman Verderber, o katerem že več mesecev ni bilo nobenega sledu, je pisal te dni preko Moskve, da se nahaja ranjen v vjetništvu. Kakor smo že poročali, je padel njegov brat, ki se je tudi bojeval na severnem bojišču, že pred delj časom gnaške smrti za cesarja in domovino.

Maribor. Nadporočnik Karol Božičko, sin v Mariboru stanujočih starišev, Toš, je bil že poprej odlikovan radi hrabrosti pred sovražnikom in podelilo se mu je sedaj Signum laudis.

Maribor. Gostilno v Narodnem Domu je prevzel g. Avgust Stelcer, gostilničar pri „Trabesingerju“ v Celovcu. G. Stelcer bo obdržal tudi „Trabesinger“ v Celovcu, katerega bo vodil on, gostilno v tukajšnjem Narodnem Domu pa bo vodila gospa Stelcer. Novi gostilničar je doma iz St. Ilje v Slovenskih goricah.

Hoče. Zapustil nas je delavec na tovarni južne železnice za impregniranje Janez Semelbauer in se je preselil v Amsteten s svojo družino. Bil je Nemec, a nam Slovencev naklonjen, pravičen, skrben oče, trezen gospodar in zato povsod priljubljen. Njegovo hišo, ki leži tik šole in cerkve, s posestvom je kupil naš rojak č. g. Karol Malajner, kaplan v Trbovljah. — V nedeljo, dne 30. julija, je prešlo okoli 250 nedolžnih otrok sv. obhajilo po namenu Sv. Očeta v naši farni cerkvi, da bi kmalu zažarela zvezda jubega miru.

Ruše. Umrl je tukajšnji posestnik in vrl narodnik Dragotin Švigelj, doma na Činžatu. Rajni je bil velik dobrotnik podravske podružnice „Slov. planinskega društva“. N. p. v m.

St. Ilj v Slov. gor. V soboto, dne 29. julija, je umrla, sprevidena s sv. zakramenti, gospa Marija Swaty, bivša trgovka in posestnica, stara 87 let. Pogreb se je vršil v torek dop. Rajna je uživala v celi okolici splošno spoštovanje. Njen edini sin in tudi vnuk služita sedaj v armadi. Blagi pokojnici svetila večna luč!

St. Jakob v Slov. gor. V petek, dne 28. julija, dopoldne ob 11. uri, je umrla gospa Marija Zinauer, stara 76 let. Rajna je dolgo časa hudo bolehal. Bila je pred smrtjo in tekom bolezni večkrat sprevidena s sv. zakramenti. Rajna mati Zinauerca je bila izredno blaga gospa, spoštovana daleč na okoli. Svoje otroke je vzgojila v katoliškem in slovenskem duhu. Pogreb blage rajne se je vršil dne 30. julija ob 6. uri popoldne na tukajšnje pokopališče ob izredno obilni udeležbi. Svetila pokojnici večna luč!

Sv. Marko niže Ptuja. V zadnjih bojih na Laškem sta padla zopet dva mladeniča iz naše fare: Marko Lesjak iz Bukovec in Ignac Janžekovič iz Zabovec.

Petrovče. Dne 25. julija je umrl Janez Cotel, posestnik v Dobrišivasi pri Petrovčah, m. 82. letu svoje starosti. Bil je dolgoletni naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“. N. p. v m.

Trbovlje. Dne 25. julija t. l. je minulo 25 let, odkar deluje preč. naš kn.-šk. duhovni svetovalec in župnik Franc Časl v Gospodovem vinogradu. Jubilantu, kateri je svoje življenje posvetil delu za blagor ljudstva, želimo, da bi ga Vsemogočni ohranil še dolgo vrsto let pri napornem, a hvaležnem delu duhovnega javnega pastirstva. Razmere sedanjega časa niso pripuščale, da bi se jubilej proslavil na primeren način.

Rajhenburg ob Savi. Radi nalezljive bolezni med begunci je uradno prepovedana za dne 6. avgusta nameravana vojna pobožnost v Slovenskem Ljudu v Rajhenburgu. Župnijski uradi se prosijo, da blagohotno naznanijo to vernikom.

Dobova. Naša župnija je dala sv. cerkvi v teku sto letih šestnajst mašnikov, v zadnjih štiridesetih letih pet; iz hiše Bosina-Molan sta sedaj dva, stric in sin. V nedeljo, dne 23. julija je daroval prvo sv. mašo ob navzočnosti osem duhovnikov in mnogobrojnega ljudstva č. g. Franc Molan iz Gaberja. Pridigoval mu je stric, g. Ivan Bosina, kateri je z vneseno in pristržno besedo očrtal življenje dobrega duhovnika in vsacega vernega kristjana v podobi treh delov sv. rožnega venca. Oči mnogih poslušalcev so bile orošene s solzami veselja, katero je bilo tem večje, ker je prišel oče, že več mesecev vojak v Przemyslu, za nekaj časa na svoj dom, sedaj dom radosti. — Število v vojski padlih vojakov naše župnije (20) se je zopet pomnožilo. Padla sta na južni fronti dva mladeniča Alojzij Zupančič iz Mal. Obreža in Janez Vogrinc iz Mihalovec; v Galiciji klepar in hišni posestnik

Peter Böhm, zapustivši ženo in dva otroke. — V našem kraju znana blaga obitelj barona Vranczani v Laduču ob Sotli tudi žaluje za svojim jedinim sinom Nikola, častniškim aspirantom, padlem dne 7. julija v Bukovini, v starosti triindvajset let.

Kozje. Najiskrenejša želja prebivalstva kozjanskega okraja in obmejnih občin šmarskega okraja, zajedno pa tudi jedna prvih potreb za gospodarski razvoj teh tako lepih in rodovitnih krajev, ki pa niso imeli skoro nobenih prometnih zvez, je zgradba ceste iz Lesične k Sv. Urbanu in potem nadalje na Grobelno. Lani se je to delo pričelo in sedaj, hvala Bogu, lepo napreduje. Da se je pričetek dela sploh omogočil, se moramo v prvi vrsti zahvaliti gospodu cesarskemu namestniku grofu Manfredu Clary-Aldringen. Najkasneje prihodnje leto se namerava zajedno pričeti s preložitvijo ceste iz Podsrede v St. Peter v dolino, pri katerem delu nam bo cesarski namestnik istotako naklonjen. Da bi čutila svoje iskrene hvaležnosti primerno izrazili, so občine: Prevorje, Podsreda, Kozje, Pilštanj, Presično, Drensko rebro, Slivnica, Sv. Peter pod Sv. gorami, Sedlarjevo in Lastniti gospoda cesarskega namestnika jednoglasno izvolile častnim občanom. Zadnji dve občini ste hotele s tem korakom tudi svojo zahvalo izreči za tako naglo in veliko pomoč ob priliki zadnjega velikega požara v Sedlarjevem.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 3. avgusta.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša:

Dunaj, 2. avgusta.

Rusko bojišče.

Nobena sprememba položaja. V južno-vzhodni Galiciji, južno-zahodno od Bučaca, pri kraju Višniovec in južno, južno-zahodno in zahodno od Brodyja se je več deloma močnih ruskih napadov izjalovilo. Istotako so se vsled obrambe tamkaj vojskujočih se nemških in avstro-ogrskih čet izjalovili vsi sovražni napori med gornjo Turio in železnico, ki vodi proti mestu Kovel, predreti fronto zaveznikov. Isto usodo je imelo končno več močnih sovražnih sunkov v kolenu reke Stohod pri Kašovki.

Italijansko bojišče.

Položaj nespremenjen. V Dolomitih je bil vzhodno od sedla Sief napad dveh italijanskih stotnij odbit.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Dogodki na morju.

Dne 1. avgusta, ob pol 8. uri zjutraj, je priplul oddelek 14 italijanskih velikih zračnih bojnih letal čez Piran v Istro. Linijski poročnik Banfield je v Trstu odplul s svojim pomorskim letalom in je zasledoval sovražni oddelek čez celo Istro, je dosegel večino sedmoro letal nad Reko v višini 2700 metrov in je veliko zračno bojno letalo sestrelil. Vodja mrtev, dva opazovalca vjeta. Banfield in njegovo letalo ostalo nepoškodovano.

Mornariško poveljstvo.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 2. avgusta.

Francosko bojišče.

Severno od Somme je sovražnik zvečer napadel z zelo močnimi silami, a zaman. Tekom popoldneva je bil že prej pri dvorišču Monacu po protinapadu nemških bataljonov občutno poražen. Na cesti Maricourt-Clery je prodiral do naših skoro popolnoma izravnanih jarkov. Sovražne izgube so zopet znatne. Južno od Somme krajevni boji.

Desno od Moze smo severozahodno in zahodno od utrdb Thiaumont napredovali, zasedli gorsko skupino severovzhodno od utrdb Soyeville in smo potisnili sovražnika v gorskem gozdu kakor tudi v Lauffee-gozdiču znatno nazaj. Neranjenih vjetnikov: 19 častnikov, 933 mož in 14 strojnih pušk.

Rusko bojišče.

Na severnem delu fronte nobenih pomembnih dogodkov. Južno-zahodno od Pinska so se ruska podvzeta na obeh straneh jezera Nobel ponavljala in se raztegnila na okoličino pri Lubiečovu (ob Stohodu). Bila so gladko odbita. Več napadov ob Stohodovem kolenu je v zatvornem ognju popolnoma ponesrečilo. Vedno je sovražnik ne glede na svoje izgube napadal naše postojanke med krajem Vitoniez in Turijo. Vsi napadi brezuspešni.

Pri armadi generala grofa Bothmerja so sovražni delni napadi v okolici zahodno od Visničev (ob Strypi) in Velesniov ob Koropjecu se izjalovili.

P-čoln „Deučland“ odplul iz Amerike.

Baltimore, 1. avgusta.

Reuterjev urad poroča, da je nemški P-čoln „Deučland“ danes popoldne odplul iz Baltimora proti Evropi.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916, ki se je našim vojakom toliko prikupil, da si ga še vedno in vedno naročajo, se bo te dni na novo tiskal. Pridjali mu bomo pa tudi koledar za leto 1917, druga vsebina ostane popolnoma neizpremenjena. Kdor si bo torej knjižico naročil, bo imel že v njej koledar za leto 1917. Tisti, ki so si ta koledar naročili, naj torej blagovolijo nekoliko potpeti: kakor hitro bo gotov, se mu takoj dopošlje.

Vojne pridige v postu 1. 1916. 47 strani. Cena po pošti 25 vinarjev. „Slovenski Gospodar“ je v postnem času 1916 prinašal pridige, namenjene vojakom. Te pridige so sedaj izšle v ponatisku. V vsem je sedem pridig, ki se nanašajo na postne nedelje od prve do vključno velikonočne, le mesto za tretjo nedeljo je pridiga za praznik Oznanjenja Marijinega. Glavne misli in nauki, ki tvorijo jedro teh pridig, so: Boj zoper skušnjave in greh, češčenje sv. Jožefa kot variha sv. Cerkev, družin in srečne smrti, zupanje do Marije in njeno posnemanje, velikonočna spoved in obhajilo, vdanost v voljo božjo in potrpežljivost v sejanjem trpljenja, ljubezen do križa, velikonočno veselje. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Loterijske številke.

Trst, dne 26. julija 1916: 20 82 46 42 40
Dunaj, dne 29. julija 1916: 13 77 30 88 42

Mala naznanila

Služkinja čez 20 let stara, ki je že bila v službi, se sprejme pri slovenski, krščanski obitelji v Mariboru. Nastop službe 1. septembra. Ponudbe pod „služkinja št. 479“ na upravištvu lista.

Iščeta se dva zanesljiva stalna viničarja. Nastop 1. novembra. Naslov: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ pod „Viničarja št. 482“.

Kdor želi kupiti malo posestvo, 800 komadov ameriške trte nasajene, sadonosnik, mali gozd, mala njiva, se lahko ena krava in ena svinja redi, oslopje v dobrem stanju, tri sobe, dve kleti, splošno za gostilno; v lepem kraju! Cena 7000 K, 800 K lahko ostane. Trinkanš Miha, Sv. Urban nad Mariborom, občina Kamnica, hiš. št. 79. 483

Proda se hiša (2 sobi, 1 kuhinja, 2 dvoranici, 2 svinjska liva, studene in lepi vrt). Pobrežje pri Mariboru, Dammgasse št. 43. Anton Mutnik. 484

Sprejme se pridna deklica od 15. let naprej za svojo, g. Ivana Kramperger pos. Jelenče 2, Pesnica. 487

Lepo posestvo, blizu 16 oralov zemlje, 1 uro hoda od Maribora, se proda pod ugodnimi pogoji. Več pove lastnik v Zrkovcih št. 21, pošta Maribor. 475

Želim malo posestvo v našem, par ur od Maribora. Marija Zupaec Pesniški dvor 17 p. Pesnica. 477

Na prodaj lepo posestvo, vse v najlepšem stanju, rodovitne njive, lepi travniki, lepi sadonosniki, lepa hiša z opeko krita, obokane kleti, obokani živinski hlev, dva kozolca, lepe hoste z mešanim lesom. Posestvo meri okoli 20 oralov, na katerem se lahko redi 8 do 10 glav živine. Posestvo leži na lepem, prijaznem, solnčnem kraju, pol ure od farne cerkve, 10 minut od okrajne ceste, katera pelja od Nove cerkve proti Dobernskim toplicam. Vse se radi starosti proda. Več pove Blaž Rošar, gostilničar v Lembergu, p. Dobrna pri Celju. 478

Vsak lišai,

vseh vrst suhe in mokre luske na glavi in v brkah, kožne izpuščaje, izrastke, srbečice, srab, garje odstrani gotovo v najkrajšem času moje tisočkrat preizkušeno sredstvo. Tekoče za mazanje. Cena s poštino vred K 4-20 za originalno ateklenico. Prištno samo po zavodu „Sana“, Dunaj VII. Lerchenfelderstr. 125. (B & H. f.)

5 vinarjev

stane poštna dopisnica, s katero lahko dobite na zahtevo moj glavni cenik z novo slikanimi urami zastoj in poštne preste.

Prva tovarna ur

Ivan Konrad, c. i. k. dvorni dobavitelj v Brnu 801 na Češkem.

Nikelnasta anker-ura K 6-30, 6-80, 9-50, starosrebrna-kovinska remont. ura K 8, s švicarskim kolesjem K 8-25, vojna spominska ura K 10, radium žepna ura K 18, niklasta budilka K 7, stenska ura K 5-20. Za vsako uro triletno pisмено jamstvo. Pošilja se proti povzetju. Noben riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. 1 Da

Krojaškega pomočnika, spretnega sprejme v stalno delo pri prostem stanovanju in hrani Franc Turk, krojaški mojster na Ljubnem v Savinjski dolini. Plača po dogovoru. 471

Organist in cerkovnik, vojaščine prost, želi nastopiti službo takoj. 469

Dvenadstropna hiša z velikimi stanovanji v mestu, davka prosta nese na leto 3216 K, se proda. Lahki plačilni pogoji. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192“. 472

Deklica, stara 17 let večša slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi stopiti v trgovino kot učenka. Cenj. ponudbe prosim na upravo tega lista pod „učenka“ št. 473.

V trgu Mozirje se da gostilna v najem, hiša, vrt in en konjski hlev. Več pojasnil da Janez Klemenak v Mozirju. 472

Posestvo, 6 oralov, 15 minut od postaje Pesnica, se proda. Poslopje je vse zidano. Cena 1000 K, 1800 K ostane lahko vključeno. Vpraša se pri Tereziji Lovrec, Pesniški dvor, pošta Pesnica pri Mariboru. 488

Vina in sadni mošt od 56 l. naprej suhe bruske od 5 kg naprej in sovi „Silva“ vrelec namizni in zdravilno kisle vode razpošilja proti povzetju A. Oset, pošta Guštanj, Koroška. Posodo zaračunam za lastno ceno; ter jo vzamem nazaj. Sprejem tudi steklenice in sode v polnitev in protiračunu ter se naj pošljejo na železniško postajo Spodnjedravograd. 443

Čevljarški pomočniki se sprejmejo. Prav dobra plača. Jarčičev naslednik Jos. Fritz, Glavni trg št. 18. Maribor. 429

Novozidana hiša

davka prosta, na Tezni, s 5 sobami 4 kuhinje, perilna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 13.000 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 8000 K. Tezno 42 pri gosp. Rannar. 173

Gluhost,

šumljanje po ušesih, neprirojena gluhost, tok iz ušes odstrani hitro in gotovo fluid za sluh „Oton“.

postavno zavarovan. Vsak dan zahvalna pisma. Cena originalni steklenici K 4.— s poštnino vred. Zavod „Sana“ Dunaj VII. Lerehenfelderstrasse 125 (B & H. 4.)

Mariborska okolica!

Kupim takoj manjše vinogradno posestvo v bližini Maribora, najraje v Kamnici ali Bresternici. Zeli se solena, mirna lega in priprava hiša za poletno stanovanje. Kupnina se takoj izplača. Naslov kupca pove upravištvu „Slov. Gosp.“ pod „Lep vinograd št. 375.“

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davka prosta, velik vrt, stanovanjski plačajo na leto 2832 kron, se prodaja pod lahkimi plačilnimi pogoji za 30.000 K. Več v upravištvu pod „Hiša 30.000 Maribor.“ 190

Hišnik (hlapec) za domačo opravila se takoj sprejme pri dobri plači in hrani. Franjo Duhek, svečar Maribor, Viktringhofova ulica.

Hiša

na voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnic, v mestu, še davka prosta za stanarino se dobi na leto 4200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravištvu pod „Davka prosto št. 191. Maribor.“

VELIKA UMETNOST

v slučaju nagle smrti obuditi popolni kes.

Vsem, ki v Boga verujejo, v duhovno pomoč. 16 malih strani.

Tisk in založba tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Ta drobna knjižica prihaja pač o pravem času! Če kdaj, je potrebno v sedanjih dneh velikega umiranja, da je vsakdo temeljito podučen o slučajih nagle smrti! Najprej in najpotrebnejša molitev za umirajočega je popolni kes. Na sodnji dan še le bomo izvedeli, koliko duš se je rešilo z obujenjem popolnega kesa še v zadnjem trenutku. Učenjak Francelin, se je izrazil nekoč: „Ko bi mogel prepotovati kot pridigar dežele, o ničemur bi ne pridigoval tolikokrat, kakor o popolnem kesu.“ Glejte nauk o popolnem kesu Vam podaja ta knjižica. Dragi čitatelji! Sezite pridno po tej knjižici. Naročite si jo za sebe, pa pošljite jo tudi svojim možem in sinovom na bojišče.

Cene: 1 komad 8 h, 15 komadov s poštnino vred 1 K, 100 komadov s poštnino vred 5 K. Manj kakor 15 komadov se po pošti ne pošilja. Denar je treba poslati naprej.

„Novi Pridigar“ I. letnik, krasno vezan, se dobi v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Stane s poštnino vred 8 K. P. S. Naročniki, ki so se vso ali deloma dolžni na ročnino, so prošeni, da pošljejo zaostale svote **semkaj** po razposlanih položnicah, sicer pa tudi po poštinih nakaznicah. 43

Gobe. Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih** gob (globan) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti kravše ali prave globanje, potem **posušene** turke, brezovke, zemljarije, jelenovke, bodičarice ali rumene ježovke, medvedove tace, laške lesičke, navadne rumene (zlate) lesičke, sivke, pečenice, golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na „Eksport gob“ v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst. 370

STRD (izstresen iz pogač)

kupi v vsaki množini medicar Franjo Duhek, Maribor, Viktringhofova ulica. Plačam bolje kot vsak drugi. 424

Ivan Ravnikar

Na trgovina specerijskega, kolonijalne Na debelo! ga blaga barv in zaloga mineralnih voda drobno!

Celje-Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

Velika vojna pobožnost

v Lurški cerkvi v Rajhenburgu.

V nedeljo, dne 6. avgusta se vrši v Slov. Lurdu v Rajhenburgu za ves Slovenski Štajer velika vojna pobožnost za zmago in mir.

Vspored pobožnosti:

V soboto, dne 5. avgusta ob 8. uri zvečer bode pridiga in pete litanije M. B. z blagoslovoma.

V nedeljo, dne 6. avgusta ob 6. uri zjutraj bode pridiga in peta sv. maša, ob 1/29. uri črna peta sv. maša za vse padle vojake, ob 10. uri zopet pridiga in slovesna sv. maša. Po tem sv. opravi bode takoj slovesne večernice s cesarsko pesmijo kot sklep pobožnosti.

Vse sv. maše, ki se bodo brale ta dan v Slov. Lurdu, se bodo darovale za našega cesarja, za zmago in mir in za naše vojake.

Verniki dobe ta dan v naši Lurški cerkvi tudi porcijunkolski odpustek pod navadnimi pogoji.

Svojo pomoč pri tej pobožnosti sta blagohotno obljubila znana izborna govornika iz Maribora g. stolni župnik F. Moravec in g. profesor dr. A. Medved.

Na svidenje častilci Lurške Marije dne 6. avgusta v Rajhenburgu! Ti pa, o Lurška Devica, pomagaj nam in reši nas stiske!

Velečastite kn. šk. župnijske urade prosimo najuudneje, naj blagovolijo opozoriti vernike prihodnjo nedeljo dne 30. julija na to vojno pobožnost.

„Solzna Avstrija.“

Kdor mi pošlje v kuvertu za 1 krono in 20 vinarjev novih neporabljenih poštinih znamk in svoj natančen naslov, pošljem mu takoj knjigo pod naslovom: „Solzna Avstrija“ v spomin prelivanja krvi in svetovne vojske. Knjiga obsega 25 krasnih bojnih pesmi; s cesarjevo in mojo sliko. M. slim, da ne bo izostalo mnogo slovenskih hiš, katere bi si ne preskrbele tega krasnega spomina. Opomnim pa vse naročnike, da se na brezplačna naročila ne morem ozirati.

Naročuje se pri izdajatelju Mat. Belec pri Sv. Bolkanku v Slov. gor. pri Ptuj, Štajersko. 451

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Kupim krmo

suho, letošnjo ali lansko proti gotovini. Ponudbe z navedbo množine, cene, ali prešano ali ne, se prosi na naslov: „Kрма“ na upravištvu Slov. Gospodarja. 468

Izorno se je obneslo na vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažujoče mazanje

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu, prsni, vratni in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro - Liniment.

capsici compos.

Nadomestilo za **Sidro - Pain - Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 1.40, 2.—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

Kilne pase

tudi za najhujše kile, trebušne obveze, suspenzorije, podlage za ploske noge, brgle, umetne ude, kakor roke in noge i. t. d. ter pokončne držaje in druge različne stroje proti telesnim poškodbam po zdravniškem predpisu izdeluje izvrstno in dobro staro-znana tvrdka

Franc Podgoršek,

bandažist,

340 Maribor, Burggasse 7.

Pridnega učenca iz poštene hiše sprejemem pod zelo ugodnimi pogoji.

Proti okuženju

se moramo tembolj varovati, ker zdaj razne nalezljive bolezni, kakor: škrlatica, ošpice, koze, kolera, legar s povišano silo nastopajo. Zato

se naj rabi

povsod, kjer se take bolezni pojavljajo, dobro razkuževalno sredstvo, ki mora biti v vsakem gospodarstvu v potrebi na razpolago. Najpriljubnejše razkuževalno sredstvo sedajnosti je brezdvomno glasom preiskav zavodov prof. Löffler, Liebreich, Proskauer, di Vestea, Vas, Pfeiffer, Vertun, Pertik itd.

LYSOFORM

ki je brez duha, brez strupa in poceni ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji v izvornih steklenicah (zeleno steklo) za K 1.25. Uspeh Lysoforma gotov in hiter; zato ga priporočajo vsi zdravniki za razkuševanje v bolniški postelji, za umivanje ran, tirov, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoform-milo

je fino, lahko, čisto toaletno milo, ki vsebuje Lysoform in učinkuje antiseptično. Rabi se lahko na najobčutljivejši koži, celo pri otrocih in dojenčkih. Napravi kožo mehko in gibčno in ima posebno aromatični duh. En poskus zadostuje in rabili bode v bodoče vedno to izvrstno milo, ki je le navidezno drago, v rabi pa je jako ekomično, ker en kos za dolgo časa zadostuje. Komad stane K 2.—.

Pfefferminz-Lysoform

je močno antiseptična ustna voda, ki slab ustni duh takoj in gotovo odpravi, zobe blei in ohrani. Rabi se lahko tudi po zdravniškem predpisu pri vratnih kataris, kašlju in nahodu za grglanje. Par kapljic zadostuje za eno čašo vode. Originalna steklenica stane 2 K in se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. — Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdravje in razkuševanje“ (Gesundheit und Desinfektion) pošlje na zahtevo zastoj in poštine prosto: kemik HUBMANN, Referent der Lysoformwerke, Wien XX, Petraschgasse 4.

Dr. Keleti & Murányi, Lysoform-tvornice, kemična tovarna, Ujpest.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obreštuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jurju ob juž. železnici

reg. zadruga s neom. zavezo
ki se bo vršil v petek dne 11. avgusta t.l. ob 7. ur dopoldne v uradni sobi s sledečim vzporedom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1915.
3. Čitanje zapisnika in poročilo o izvršeni reviziji.
4. Sprememba nekaterih točk zadrugnih pravil.
5. Nadomestna volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
6. Prosti predlogi.

Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vršil se bo 1 uro pozneje drug občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih članov.

Načelstvo.

VABILO na redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Dobrni
reg. zadruga s neom. zavezo.
kateri se vrši v nedeljo dne 20. avg. v hotelu Union na Dobrni. Začetek ob 3. uri uri popoldne.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva
2. Odobrenje rač. zaključka za l. 1915.
3. Volitev nadzorstva.
4. Predavanje: Kmečki stan sedaj in po vojski.
5. Slučajnosti.

Ako občni zbor ni ob 3. uri sklepčen, vrši se čez pol ure drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen pri vsakem številu članov.

480 K mnogobrojni udeležbi vabi
Načelstvo.

Daj nam mir, Gospod!

Nova skladba za petje v cerkvi, v šoli in doma. Besede iz „Bogoljuba“. Enoglasno s harmonijem ali orglami vglasbil A. Kosi, šolski ravnatelj v Središču. Cena partituri 35 h (V znamkah pri skladatelju!) 437

Samopomoč v resnem času!

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad pod najvišjim pokroviteljstvom Njegovega cesarskega in kraljevega apostolskega Veličanstva (oddelek: vojno zavarovanje) vam naznanja, da katera žena želi zavarovati svojega moža, sina, ki se nahaja pri vojaki na fronti, ali v zaledju ali služi kot črnovojnik, se naj oglasi v Rušah pri g. organistu Ivanu Nep. Slačeku, ki daje pojasnila za to zavarovanje vsakemu brezplačno. 447

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze sočutja in za obilno spremstvo pri pogrebu naš ga ljubljenega, nepozabnega ateja

Dragotina Švigelj

se tem potom vsem vdeležencem najsrčneje zahvaljujejo

žalujoči ostali.

Činžat Ruše, dne 27. julija 1916.

Zahvala.

Za obilne dokaze sočustvovanja, kakor tudi za lepe vence in čez vse veliko udeležbo pri pogrebu povodom smrti naše dobre matere, tašče in babice, sestre svakinje in tete, gospe

Marije Zinauer, roj. Weingerl,

izrekamo vsem tem potom našo najglobokejšo zahvalo.

Št. Jakob v Sl. gor., dne 31. julija 1916.

489

Žalujoči ostali.

Žalnočim srem naznanjamo sorodnikom, znancem, prijateljem, ter bojnimi tovarišem, da je naš preljubljeni brat in sin

Filip Vrisk

od domobr. pešpolka št. 26 kot pionir dal svoje mlado življenje na žrtvenik domovine v 21. letu svoje starosti, dne 11. julija 1916.

Junaško telo počiva daleč od rodne zemlje pri Monte Rasta na Laškem.

Nepozabnega brata in sina priporočamo, v molitev in blag spomin!

V Ivenci pri Vojniku, dne 29. julija 1916.

485

Žalujoča rodbina Vrisk.

Vila

novozidana z 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru. Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravnistvo pod „Vila 172“.

Zahvala.

Ob nenadomestni izgubi naše dobre in čez vse ljubljene, nepozabne mamice, stare matere, tašče, sestre, svakinje in tete, gospe

Marije Swaty, roj. Furtner,

bivše poštarice, trgovke in posestnice-vdove,

katera je v soboto, dne 29. julija 1916 ob 1/5. uri zjutraj po dolgi težki bolezni po sprejemu sv. zakramentov za umirajoče v 87. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala, nam je došlo iz domače župnije, kakor tudi od drugod toliko dokazov iskrenega sočustvovanja, da se moremo le tem potom za nje zahvaliti.

Prav posebno zahvalo pa smo dolžni vsem mnogobrojnim udeležencem žalnega sprevoda, zlasti vsem sorodnikom, č. č. duhovščini, učiteljsstvu, županom, orožništvu, vsem sosedom, domačincem in udeležencem od blizu in daleč, pevcem ter sploh vsem, ki so predrago rajno spremili k večnemu počitku na domače pokopališče. Bog plati in povrni tudi vsem darovateljem krasnih vencev ter vsem, ki so drago mambo ob času bolezni obiskovali in nas ob urah bridkosti tolažili.

Prosim vse sorodnike in znance, da bi se blage matere spominjali v molitvi.

Št. Ilj v Slov. gor., dne 1. avgusta 1916.

Karl Swaty,

trgovca in posestnik, sedaj pri c. in kr.

armadi.
sin.

Marija Swaty, roj. Uhl,

snaha.

Karl Swaty,

sedaj c. in kr. podčastnik na bojišču, vnuk.

Micika Swaty,

vnukinja.

486

Zahvala.

Rodbine Černej, Mešiček, Špendl se v svojem in v imenu vseh sorodnikov iskreno zahvaljujejo vsem, ki so našega nepozabnega strica gospoda

Franč Divjak-a

zasebnika v Mariboru

ob času njegove bolezni obiskovali in tolažili ter vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremili k večnemu počitku.

Posebno se zahvaljujemo č. č. duhovščini od Sv. Magdalene, usmiljenim sestram, gosp. oskrbniku Zwirn, cenj. prijateljem dragega rajnega kakor sploh vsem, ki so nas ob bridki izgubi tolažili in blagega pokojnika spremljali k večnemu počitku.

Bog plati vsakemu posebej in vsem skupaj! Priporočamo rajnega strica v blag spomin in molitev!

Maribor - Fram, dne 28. julija 1916.

475